

Strategický plán rozvoje obce Velké Popovice pro období 2025-2032

Aktualizace dokumentu schváleného pro období
2020-2027

Autorka: Ing. Nikola M. Taylor, Ph.D.

2024

1. Socioekonomická analýza obce Velké Popovice

1.1. Historické ohlédnutí

První dochovanou písemnou zmínku o obci Velké Popovice najdeme již v první polovině 14. století, konkrétně v roce 1332. Původně se však o tomto území nehovořilo jako o obci Velké Popovice, ale jako o osadě Adamovice. Na konci 14. století patřila tato osada dokonce přímo králi Václavovi IV. a jejím patronem byl Jan z Popovic. Po smrti krále Václava a nástupu na trůn jeho mladšího bratra Zikmunda se rozhořely husitské boje, před kterými nebyla ušetřena ani popovická tvrz, již husité dobili léta páně 1420. O 140 let později, tedy roku 1560, nechal tehdejší majitel Popovic, Jiří z Krejšanu, postavit tvrz novou. Ta byla zbudována na místě nejstarší budovy dnešního pivovaru a již tehdy se zde vařilo pivo. Na počátku 70. let 19. století zakoupil zdejší panství úspěšný česko-rakouský podnikatel a politik baron František Ringhoffer II. a začal zde rozvíjet průmyslovou výrobu. Po jeho náhlé smrti dostavěli roku 1874 jeho synové místní pivovar, kde se pod značkou Velkopopovický kozel vaří pivo dodnes.

Pivovar však není jedinou dochovanou budovou, která zaznamenává místní historii. Další dominantou Velkých Popovic je kostel Panny Marie Sněžné. Loď samotného kostela pochází ze 17. století, avšak při opravách objektu v roce 2001 došlo k významnému objevu. Byl totiž odkryt jižní portál do lodi, jenž nese prvky gotické architektury. Tím je možné vznik kostela datovat již do období konce 13. století. (SPRO Velké Popovice, 2015)

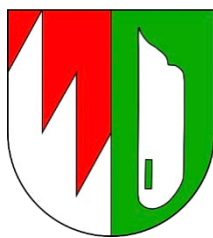
Obrázek 1: Pivovar Velké Popovice a kostel Panny Marie Sněžné

Zdroj: SPRO Velké Popovice (2015)

V roce 1997 byl Velkým Popovicím přidělen obecní znak, do nějž se vtiskla i místní pivovárská tradice formou znázornění tzv. limpy – pivovarnického nástroje sloužícího k obracení sladu.

Obrázek 2: Znak obce Velké Popovice

Zdroj: <https://www.velkepopovice.cz>

1.2. Poloha, rozloha a základní údaje o obci Velké Popovice

Obec Velké Popovice, okres Praha-východ patří mezi dynamicky rozvíjející se obce v pražském suburbálním pásmu, které se vyznačují intenzivním růstem zástavby již od poloviny 90. let. Důvodem rychlé rozvojové dynamiky obce je především výhodná poloha při hlavní dopravní komunikaci D1 spojující Prahu a Brno a atraktivní okolí vyznačující se bohatým přírodním potenciálem, zajímavou krajinou a zdravým životním prostředím.

Bývalá rekreační oblast s původně minimálním zastoupením ekonomických aktivit a trvale žijícího obyvatelstva se v průběhu dvou dekad proměnila ve vyhledávané rezidenční sídlo, kde se současně rozvíjely další ekonomické aktivity na komerční i veřejné bázi, což prudce zvyšovalo nároky na kvalitu samosprávy, rozvojové koncepce a obecní rozpočty.

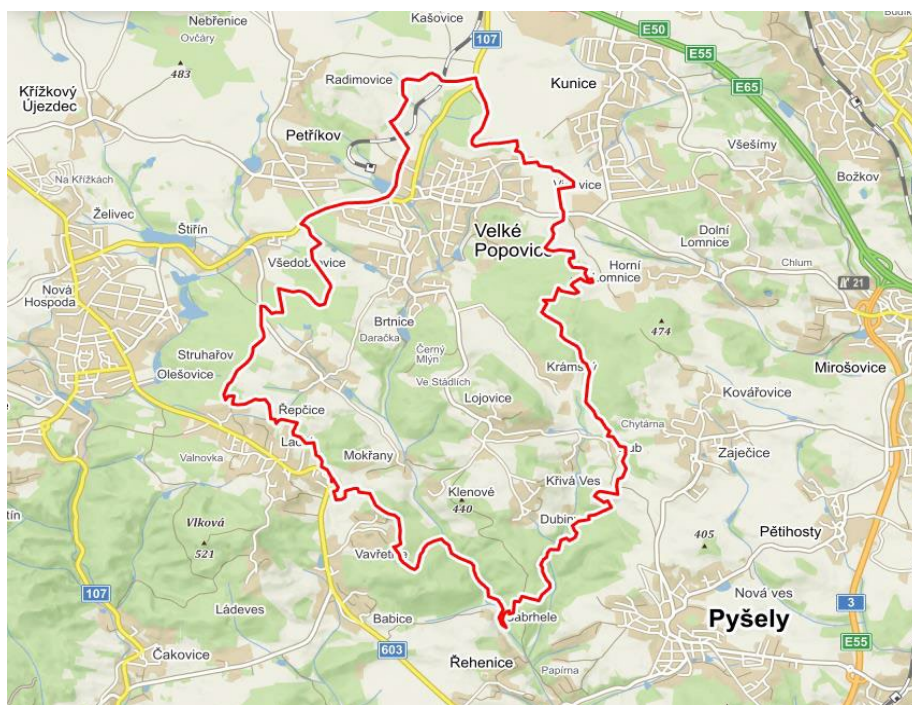
Obec Velké Popovice – vybrané údaje

NUTS 2 – kohezní region	Střední Čechy (CZ02)
NUTS 3 - kraj	Středočeský kraj (CZ020)
LAU 1 (okres)	Praha-východ (CZ0209)
LAU 2 (obec) a sídlo	Velké Popovice, Komenského 254, 251 69 (CZ 0209538981)
SO ORP	Říčany
Obec s POÚ	Říčany
Místní části	Velké Popovice, Brtnice, Lojovice, Dubiny, Dub, Mokřany, Řepčice, Krámský, Klenové, Křivá Ves
MAS	Říčansko, o.p.s
Mikroregion	Ladův kraj
Poloha	14° 38' 22" E, 49° 55' 21" N
Rozloha	1562 km ²
Počet obyvatel	3397 (k 31.12.2022)
IČO	00240966

Zdroj: ČSÚ (2023)

Obec Velké Popovice se nachází 24 km jihovýchodně od Hlavního města Prahy po dálnici D1 a přibližně 8 km od příslušné obce s rozšířenou působností – Říčany. Její území je rozděleno do deseti místních částí, z nichž největší je centrální místní část Velké Popovice, v rámci které lze ale identifikovat i další části, kterým nebyl oficiálně statut místní části přiznán (např. Todice, Nové Habří, apod.) Území obce je tedy značně fragmentováno a jednotlivé části jsou od sebe relativně významně vzdáleny, což představuje určitou překážku nejen pro plánování a realizaci rozvojových projektů, ale především také pro běžnou mobilitu a komunikaci obyvatel v rámci obce.

Obrázek 3: Velké Popovice

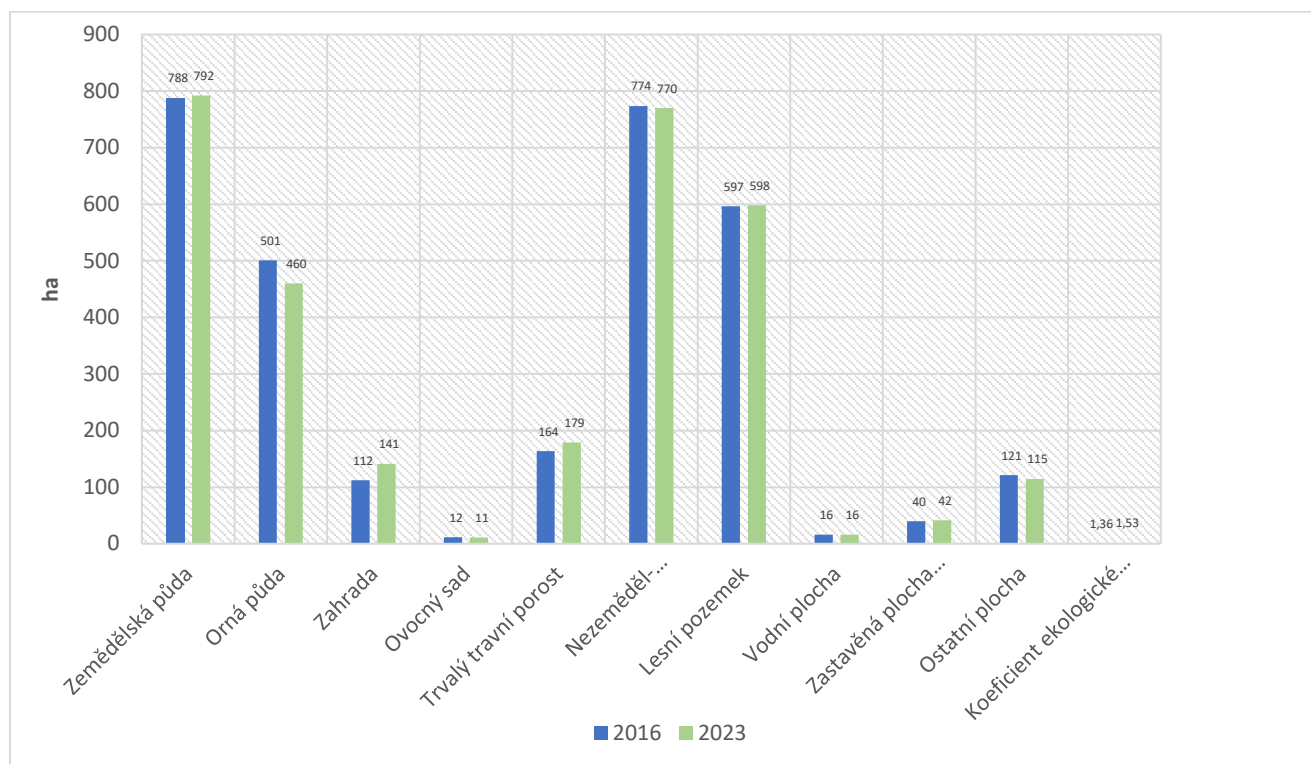
Zdroj: mapy.cz (2024)

Většina území je součástí Přírodního parku Velkopopovicko. Z hlediska typologie pozemků je území obce, i přes dlouhodobě silné suburbanizační procesy, které zde probíhají, výrazně rurálního charakteru s dominantním podílem zemědělské půdy, lesních pozemků a orné půdy.

Dynamika vývoje podílu jednotlivých druhů není příliš výrazná, nicméně oproti roku 2016 je patrný pokles podílu orné půdy a ekvivalentní nárůst podílu zahradních ploch. Mírně vzrostl podíl trvalého travního porostu, zastavěného území i celkový koeficient ekologické stability území.

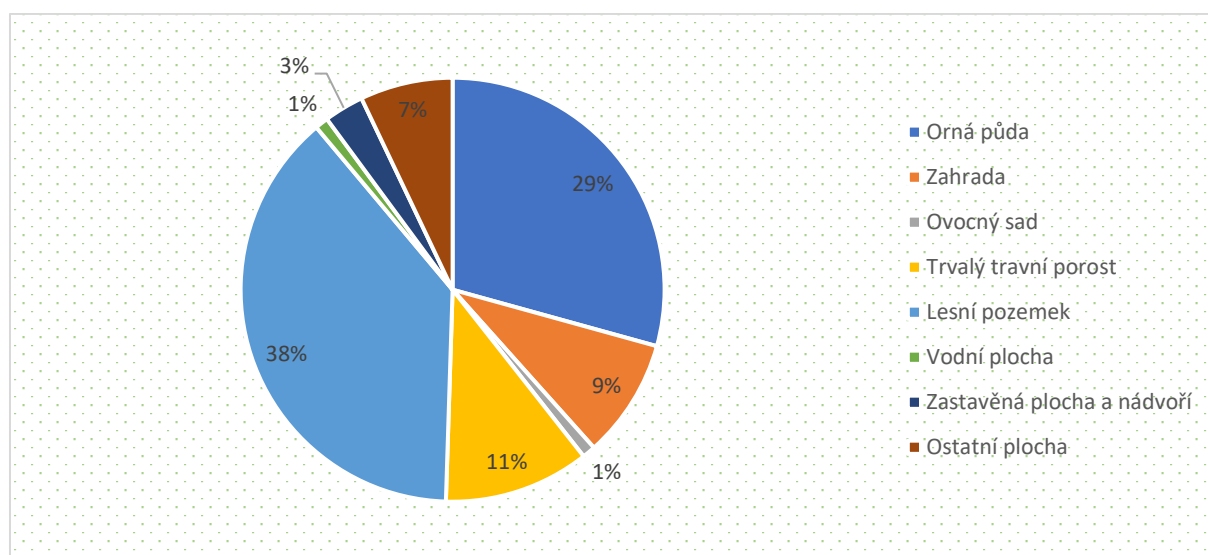
Celková rozloha území obce se od roku 2016 nezměnila, zůstává na celkových 1562 ha (ČSÚ, 2024).

Graf 1: Druhy pozemků v obci Velké Popovice v letech 2016 a 2023

Zdroj: ČSÚ (2024), vlastní zpracování

Graf 2: Typy pozemků v obci Velké Popovice k 31.12. 2023 (podíl v % na celkové rozloze obce)

Zdroj: ČSÚ (2024)

Z pohledu procentuálního zastoupení jednotlivých typů pozemků na celkové rozloze k 31.12. 2023 přibližně 67 % celkové rozlohy představuje orná půda a lesní pozemky, následují travní porosty a zahrady. Zastavěná plocha dlouhodobě činí okolo 3 % celkové rozlohy obce.

Vzhledem k bohatým zásobám spodní vody a relativně vysokému podílu vodních ploch na celkové rozloze obce je potřeba dbát o dostatečnou péči o tyto plochy a v rámci dlouhodobého a střednědobého plánování identifikovat rizikové lokality, pokud jde o záplavy a další vlivy způsobené výkyvy počasí a klimatu. Obec má k tomuto účelu zpracovaný Povodňový plán¹, kde jsou přesně tyto lokality vymezeny. Jedná se zejména o následující nebezpečná místa:

Velké Popovice

- Oblast pod Pivovarským rybníkem, propustek pod silnicí v ul. Ringhofferova.
- Oblast pod Kovářským rybníkem – zastavěné území
- Nevyhovující zatrubnění v zahradě RD č.p. 27
- Oblast za propustkem pod silnicí na Lomnici Masarykova ul
- Potok z Habří, úsek k ČOV
- Komunikace po hrázi rybníka U Zahradníčků – přelitím

Brtnice

- Oblast křížení Mokřanského potoka se silnicí, soutok s potokem od tzv. Veseláku
- Černý mlýn
- Propustek potoka od tzv. Veseláku před domem č. 144
- Mostek pod č.p. 14, ulice U Vodojemu

Řepčice

- Propustky v centru osady, cca 10 domů v okolí návsi
- Propustek v ul. Lesní

Mokřany

- Centrum osady

Lojovice

- mostky v osadě

Krámský

- mostek v osadě

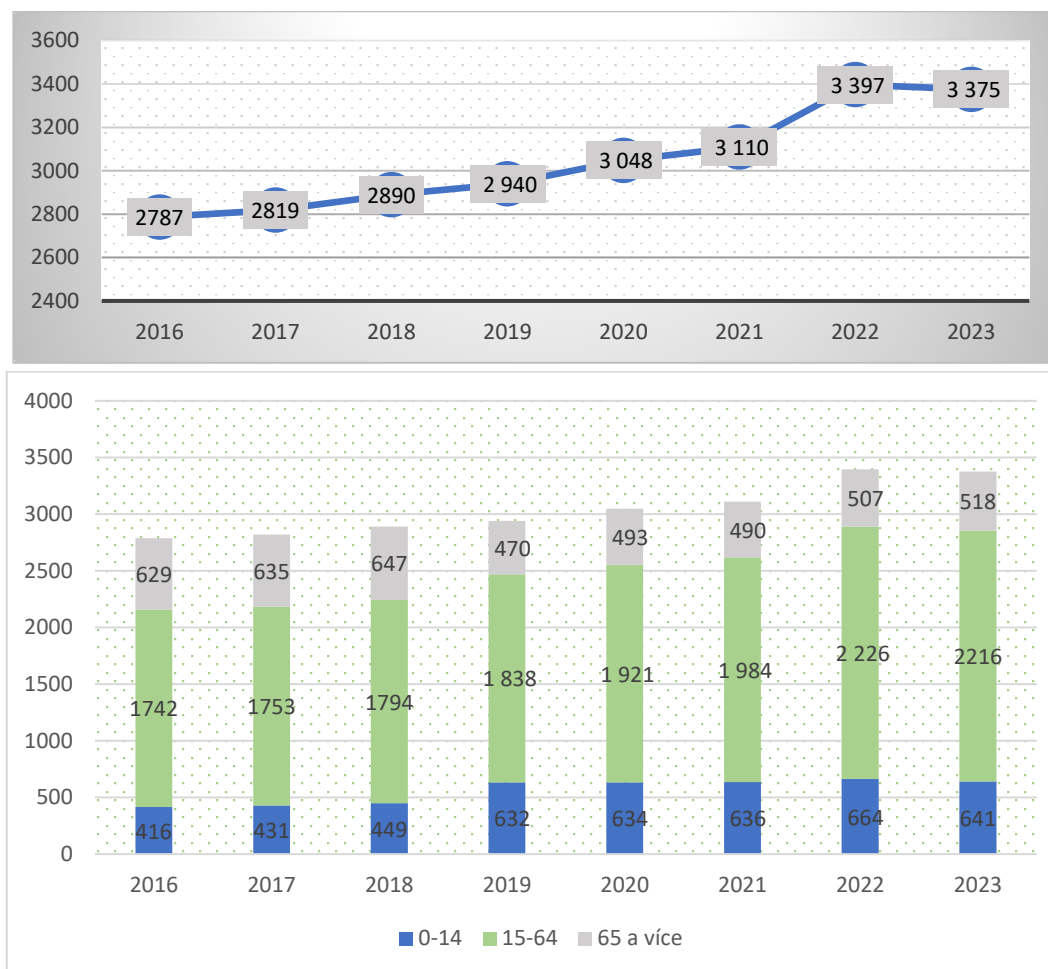
Obec realizovala řadu protipovodňových opatření, jejichž cílem je zachytit přívalové srážky v horních oblastech povodí a zpomalit přívalovou vlnu. Jedná se zejména o přírodě blízká opatření k zadržení vody v krajině. Taková opatření mají příznivý vliv na eliminaci povodňových rizik v celém povodí Křivoveského a Mokřanského potoka a jsou ve shodě s Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu pro období 2021–2025 byla schváleného usnesením vlády č. 785 ze dne 13. září 2021.

¹ <https://www.velkepopovice.cz/povodnovy%2Dplan%2Daktualizace%2D31%2D12%2D2014/d-11173/p1=3345>

1.3. Demografická situace a vývoj obce Velké Popovice, bytový a domovní fond

Populace obce Velké Popovice dlouhodobě zaznamenává rovnoměrný růst, s výjimkou posledního sledovaného roku (2023), kdy došlo k mírnému poklesu. K 31.12.2023 dosahovala populace obce velikosti 3375 obyvatel.

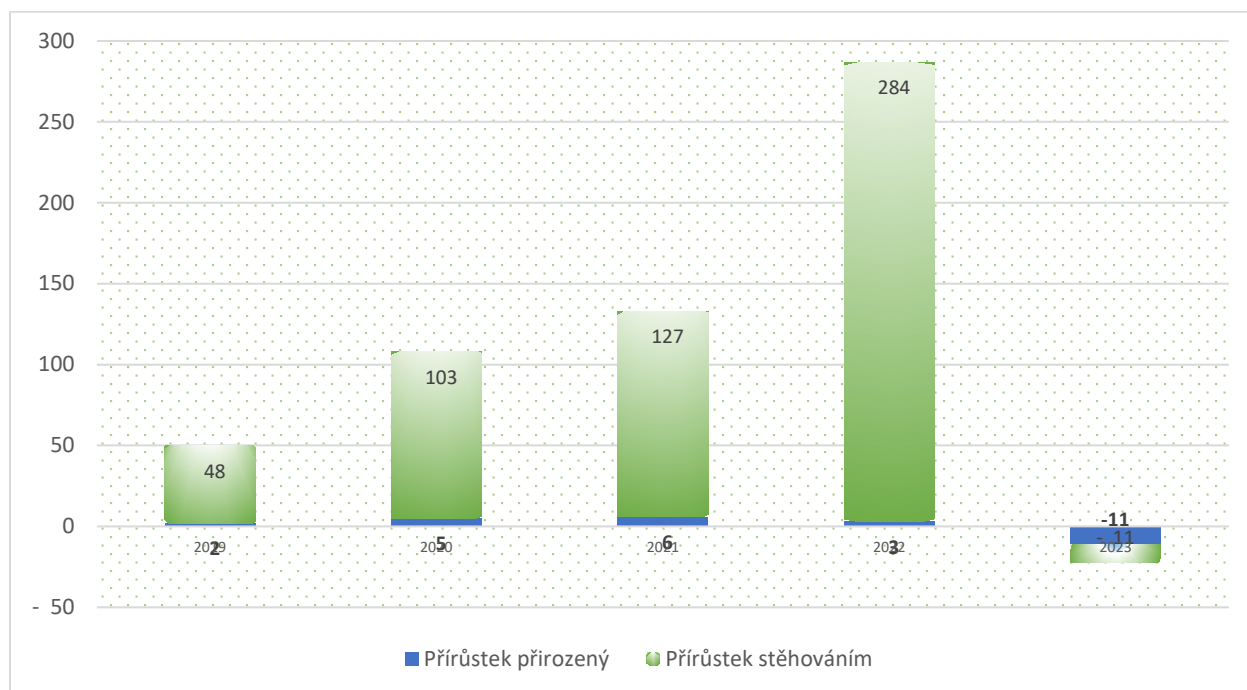
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel a základní věkové struktury v období (2016-2023)

Zdroj: ČSÚ (2024)

Z vývojových dat je patrný výrazněji rostoucí podíl produktivní skupiny obyvatelstva ve věku 15-65 let a mírně rostoucí podíl nejmladší generace.

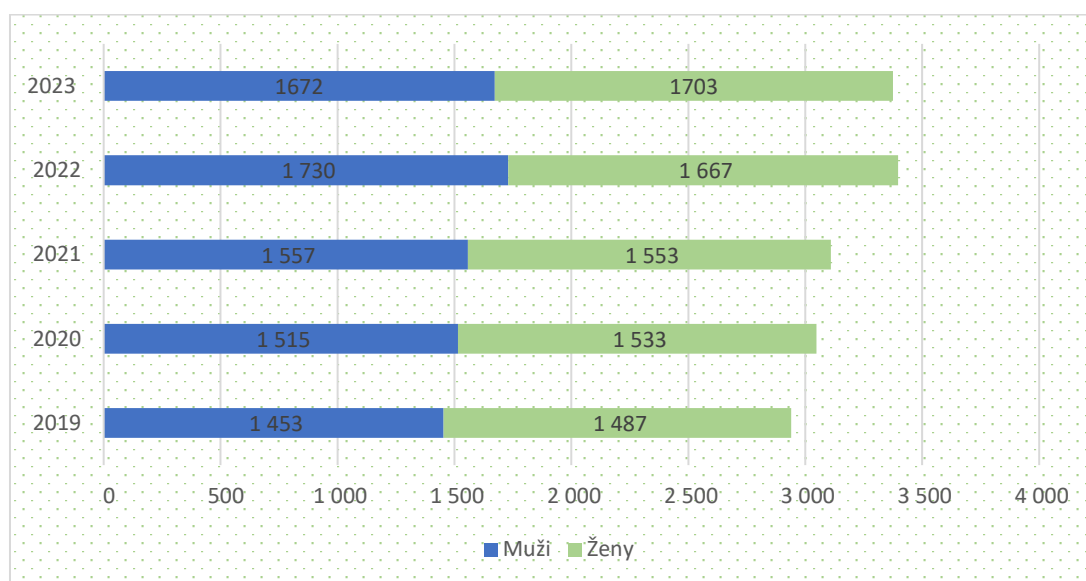
Graf 4: Obměna obyvatelstva obce Velké Popovice (2019-2023)

Zdroj: ČSÚ (2024)

Jak vyplývá z Grafu 4, obec je populačně v čase velmi zisková, a to především v důsledku stěhování. Výrazný příliv obyvatelstva je patrný v roce 2022, což lze vysvětlit přílivem migrantů z Ukrajiny v důsledku válečného konfliktu. Naopak v průběhu roku 2023 došlo k vystěhování 11 obyvatel a úmrtí ve stejném rozsahu, což znamenalo poněkud překvapivý úbytek populace ve výši 22 obyvatel.

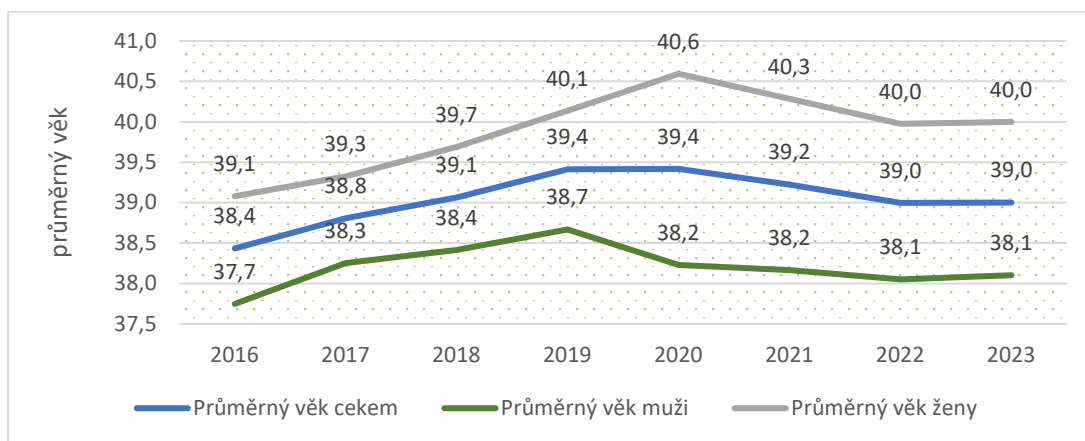
Graf 5: Zastoupení pohlaví na celkové populaci (2019-2023)

Zdroj: ČSÚ (2024)

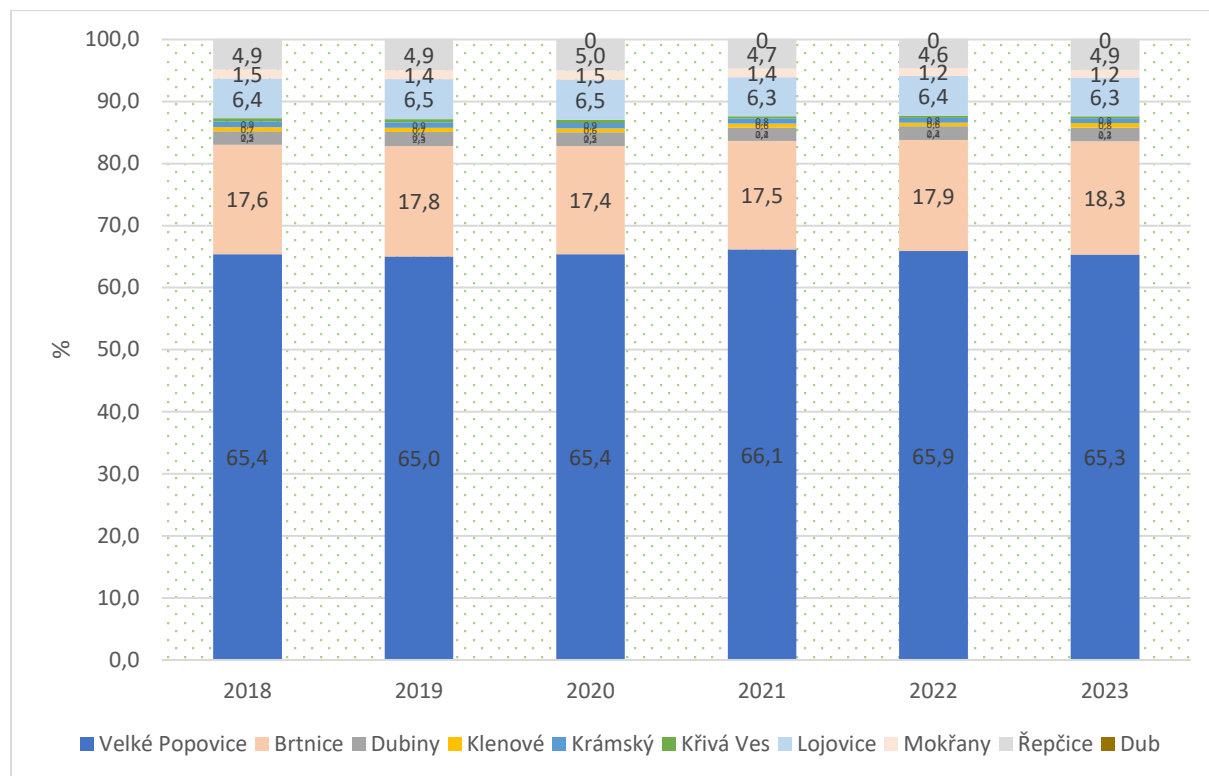
Podíl mužů a žen na celkové populaci je dlouhodobě vcelku stabilní na úrovni okolo 50 %. Průměrný věk v obci měl celkově rostoucí tendenci do roku 2020 a poté je zaznamenán pokles, a to jak u mužů, tak u žen. Průměrný věk je každoročně vyšší u žen až o 2,4 p.b. v roce 2020 a tento trend stále pokračuje.

Graf 6: Průměrný věk obyvatelstva Velkých Popovic (2019-2023)

Zdroj dat: ČSÚ (2024)

Graf 7: Populační zastoupení místních částí obce Velké Popovice (2018-2023)

Zdroj dat: OÚ Velké Popovice (2024)

Při porovnání s vybranými referenčními obcemi shledáme populační vývoj Velkých Popovic mírně specifický, jak ukazuje Tabulka 1.

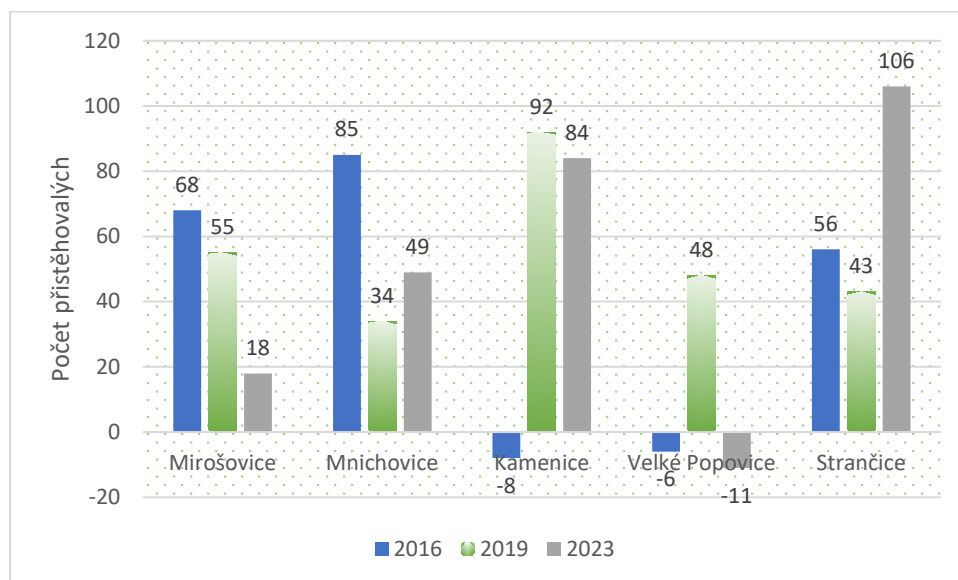
Tabulka 1: Komparace populačního růstu s referenčními obcemi (2023/2016)

Obec	2016	2023	koef. růstu populace
Mirošovice	1322	1491	1,13
Mnichovice	3621	4095	1,13
Kamenice	4413	5142	1,17
Velké Popovice	2787	3375	1,21
Strančice	2323	2852	1,23

Zdroj dat: ČSÚ (2024), vlastní zpracování

Z hlediska celkového počtu obyvatel (bere se v úvahu stav počtu osob hlášených k trvalému pobytu v obci) se Velké Popovice pohybují spíše v průměrných relacích, nicméně z pohledu střednědobého populačního vývoje zaznamenávají ve sledovaném období výraznější dynamiku, což svědčí o přetrvávající atraktivitě obce pro nově příchozí obyvatele. Referenční obce byly vybrány pro účely porovnání tak, aby svým charakterem odpovídaly parametrům Velkých Popovic jednak z hlediska suburbanizační intenzity a historie, i z pohledu populační a ekonomické struktury.

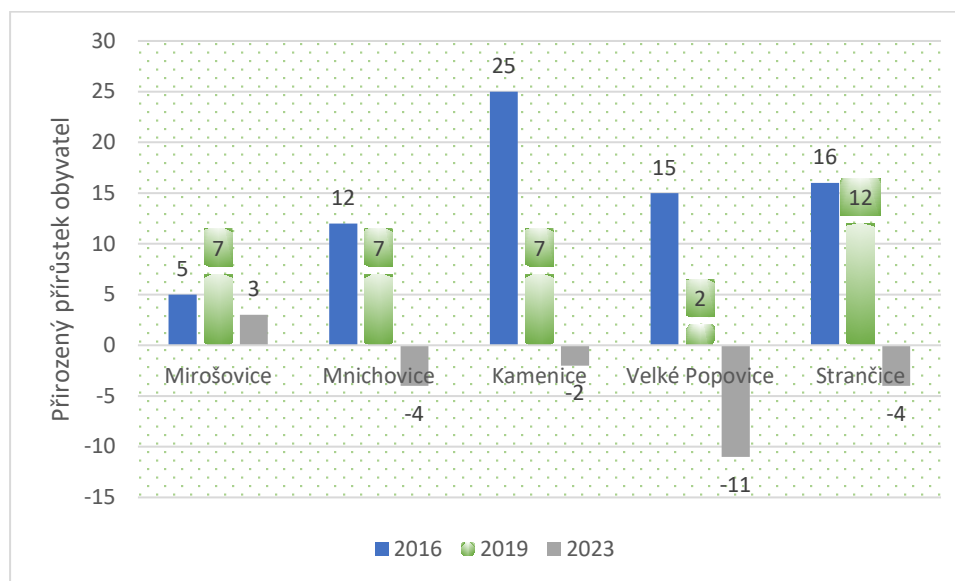
Graf 8: Migrační přírůstek populace (2016-2023)

Zdroj dat: ČSÚ (2024), vlastní zpracování

V rámci nastaveného komparačního vzorku je zřejmé, že podobně jako např. Strančice zaznamenaly Velké Popovice ve sledovaném období vyšší nárůst populace, zatímco populačně větší Kamenice i podstatně menší Mirošovice a Mnichovice jsou již pravděpodobně za zenitem svého prudkého suburbanizačního růstu.

Graf 9: Přirozený přírůstek populace

Zdroj dat: ČSÚ (2024), vlastní zpracování

Migrační vývoj prezentovaný v Grafu 8 se ve sledovaných obcích promítá do přirozeného populačního přírůstku referenčních obcí překvapivě klesajícím trendem s tím, že v případě Velkých Popovic nastal nezvykle výraznější úbytek v roce 2023. Ten mohl být způsoben odchodem části migrantů zpět na Ukrajinu a může signalizovat určitou střediskovost obce Velké Popovice z pohledu mikroregionálního trhu práce, a tudíž i vyšší citlivost na externí socioekonomické faktory. Náhlý výkyv přirozeného úbytku zaznamenaný v roce 2023 je možné tedy považovat za jev spíše náhodný.

Celkový podíl cizinců žijících v obci představoval podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 přibližně 5 % na celkové populaci. Z celkového počtu cizinců se k ukrajinské národnosti přihlásilo 65 osob, slovenské 53, ruské 23, německé 9, polské 2 a romské 1 osoba². V roce 2022 bylo matričním úřadem registrováno 457 cizinců, což reprezentovalo přibližně 13,5 % celkové populace (3397 obyvatel v roce 2022)³.

Obec se potýká, podobně jako jiné obce v suburbánním pásmu hlavního města, s problémem relativně vyššího podílu obyvatel bez přihlášení k trvalému pobytu. Jejich počet se odhadoval v roce 2023 místním matričním úřadem na přibližně 1500 osob. Podle Portálu geolokačních dat Ministerstva vnitra ČR, které realizovalo důkladné šetření krátkodobého pohybu obyvatelstva dle signálu vysílaných z mobilních telefonů, činí počet rezidentů Velkých Popovic 4056⁴ obyvatel. Vzhledem k celkovému počtu trvale přihlášených osob (3375 v roce 2023) by počet zde žijících bez trvalého pobytu mohl činit 681 osob. Tento odhad se ale může v čase měnit, je

² SLDB 2021

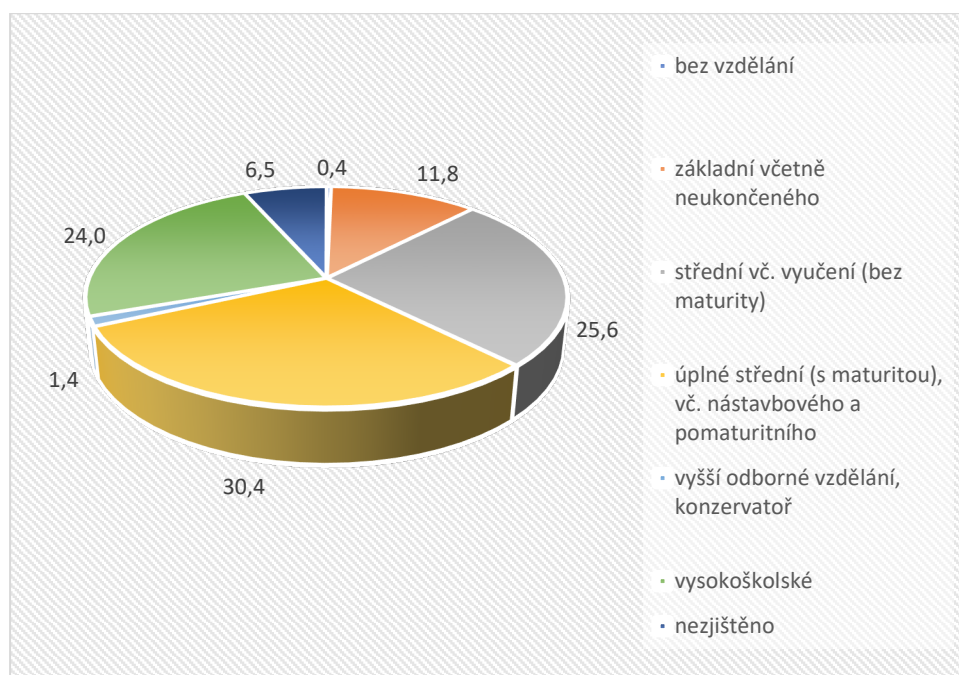
³ OÚ Velké Popovice

⁴ <https://www.kamdojizdime.cz/portal-geolokacnich-dat>

proto pouze orientační, zvláště vzhledem ke skutečnosti, že není známo, v jakém období roku bylo měření provedeno.

Problém trvale nepřihlášených obyvatel je dlouhodobě předmětem řešení vzhledem k tomu, že v případě významnějšího podílu obyvatel žijících na území obce bez přihlášení k trvalému pobytu obec nemá pokryté dodatečné náklady plynoucí z využívání místní infrastruktury a vznikají ztráty v podobě nižších příjmů ze sdílených daní v rámci rozpočtového určení daní. Zástupci obce se snaží pozitivně motivovat všechny obyvatele k přihlášení k trvalému pobytu, nicméně problém i nadále přetrvává, což představuje podstatné limity pro budoucí rozvoj obce. Dochází tím mimo jiné ke zkreslení statistických údajů o stavu a vývoji populace v obci, což může být významná překážka při přípravě a realizaci investičních a jiných rozvojových projektů vzhledem ke specifickým parametrům každého dotačního titulu, v jehož rámci obec žádá o podporu pro své projekty a také vzhledem k celkové efektivnosti těchto projektů.

Graf 10: Vzdělanostní struktura obyvatelstva (v %)

Zdroj: SLDB 2021

Z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání převažuje významně skupina s úplným středním vzděláním s maturitou, včetně nástavbového a pomaturitního studia (30,4 %), následuje skupina se středím vzděláním bez maturity (25,6 %) a vysokoškoláci (24 %). V porovnání s celorepublikovým průměrem přepočítaným na celou populaci ve věku 15+, který činil 17,5 %v roce 2023, představuje místní podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním výrazně vyšší podíl (o 6, 5 p. b.). Pokud však vezmeme v úvahu celorepublikový podíl VŠ populace při započtení pouze produktivního věku (25-65 let), který se pohybuje v současnosti okolo 27 % pak je podíl VŠ populace ve Velkých Popovicích nižší o 3 p. b. než v ČR⁵.

⁵ SLDB 2021

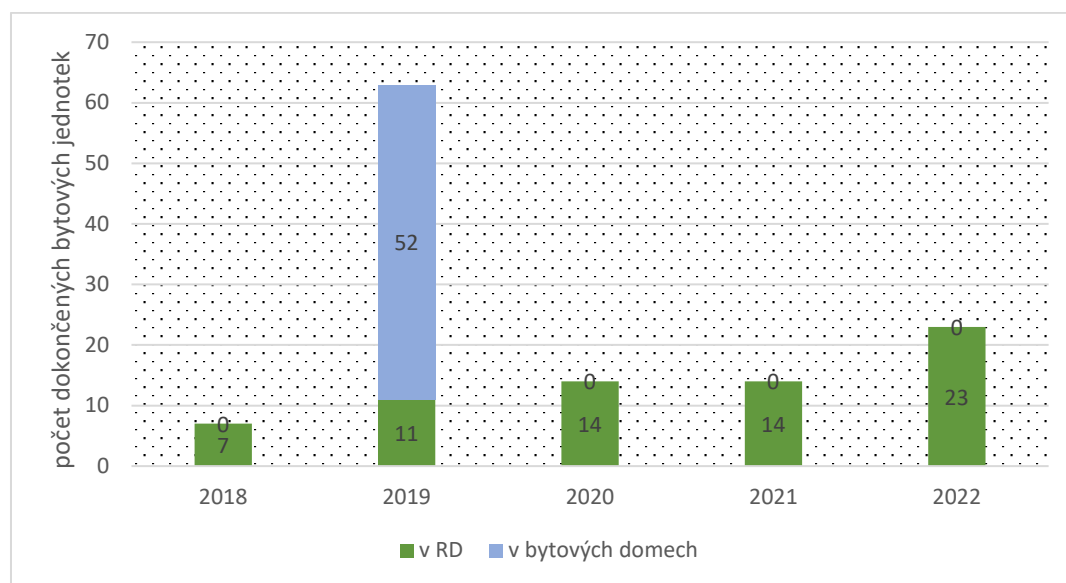
Obyvatelé Velkých Popovic žijí převážně v rodinných domech v osobním vlastnictví (60 %), desetina populace žije ve vlastních bytech (mimo rodinné domy) a 8 % místního obyvatelstva žije v pronajatých bytových jednotkách⁶.

V obci bylo v roce 2021 celkově 1167 obydlených bytů, z toho 893 byly byty v rodinných domech, tedy cca 77 %. Většinu rodinných domů tvoří domy pěti a více pokojové⁷.

Celkový domovní fond Velkých Popovic je tvořen 972 domy celkem, z toho 938 jsou rodinné domy, 23 bytové domy a 11 ostatních budov. Budovy jsou z 83 % obydlené a ze 79 % vlastněné fyzickými osobami, 2 domy jsou ve vlastnictví obce/ státu, 1 patří bytovému družstvu a 10 jiným právnickým osobám.

Pokud jde o průběžnou výstavbu, nejvíce domů bylo postaveno v letech 2001 – 2010 (206 domů), poté docházelo ke každoročnímu poklesu počtu nově vystavěných domů. Nejvíce bytových domů (7) bylo vystavěno v letech 1971-1980⁸.

Graf 11: Vývoj počtu dokončených bytů ve Velkých Popovicích (2018-2022)

Zdroj dat: ČSÚ (2024)

Výstavba nových bytů v rodinných domech vykazuje v posledních šesti letech i nadále mírně stoupající tendenci, což svědčí o pokračování suburbanizačních procesů. Počet dokončených bytů v bytových domech zaznamenal boom v roce 2019 a nadále nepokračoval.

⁶ SLDB 2021

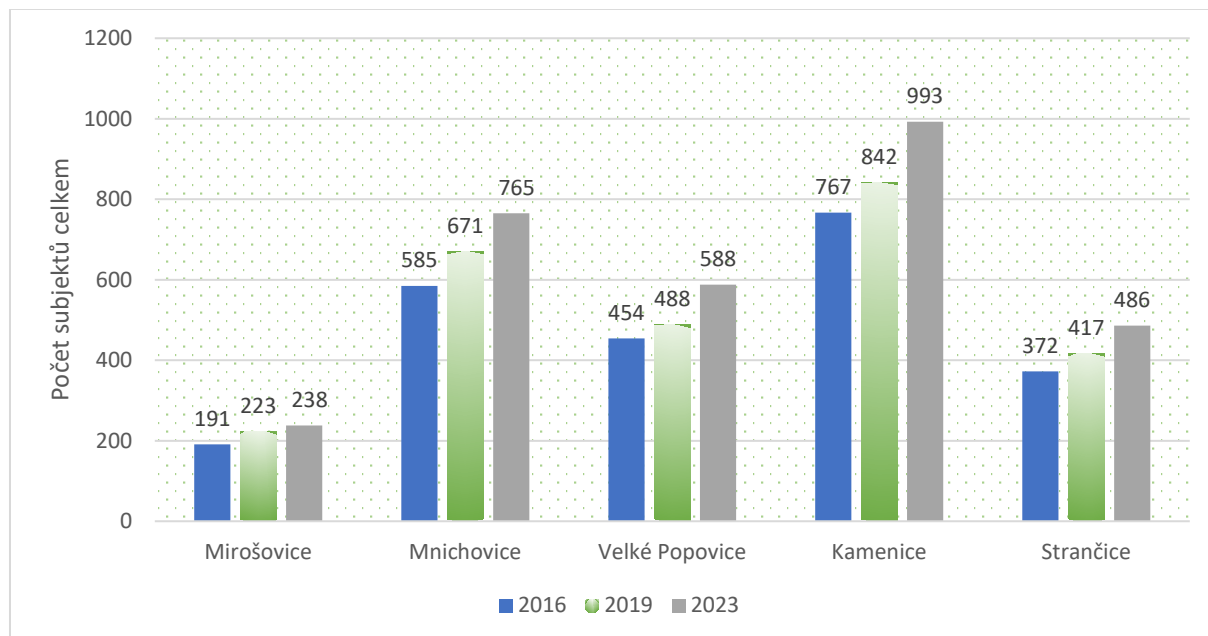
⁷ SLDB 2021

⁸ SLDB 2021

1.4. Ekonomická struktura a trh práce

Ekonomická struktura v obci Velké Popovice je relativně rozmanitá a představuje značný potenciál pro rozvoj místního trhu práce i trhu zboží a služeb, přestože místní poptávka na tomto trhu je orientována spíše externě. Počet ekonomických subjektů v čase nicméně rovnoměrně roste a tento trend odpovídá trendu v jiných obcích suburbánního pásma Hl. m. Prahy.

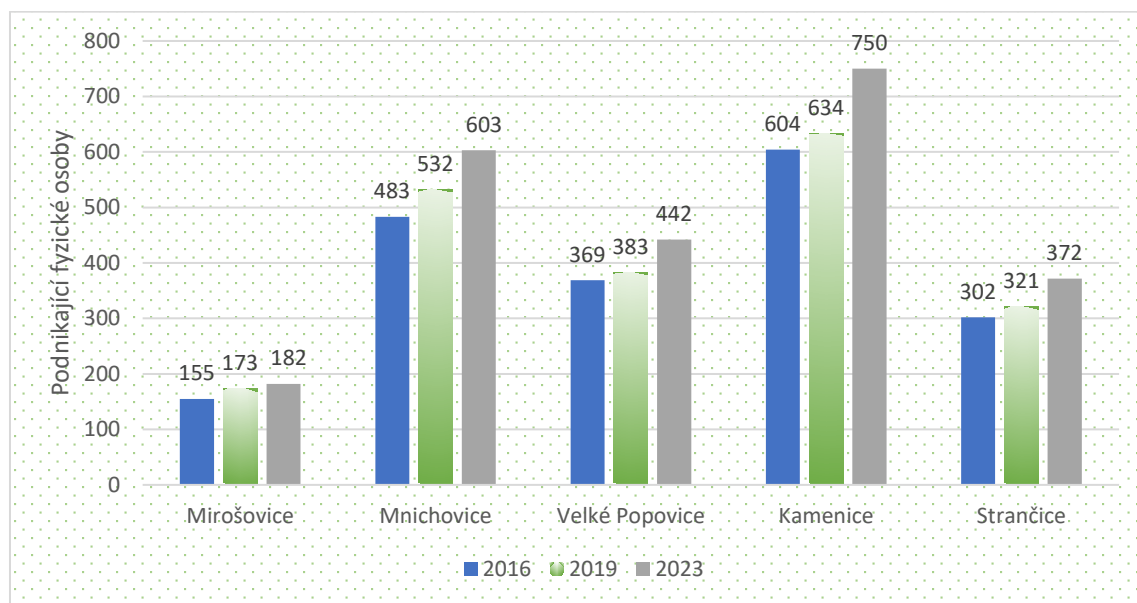
Graf 12: Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou celkem (2016-2023)

Zdroj dat: ČSÚ (2024)

Z hlediska porovnání celkového počtu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou s referenčními obcemi jsou Velké Popovice v předstihu před Mirošovicemi a Strančicemi, avšak ve stínu Mnichovic a Kamenice. Všechny obce vykazují rostoucí trend v celkovém počtu subjektů. Ve sledovaném období tedy není patrný dopad pandemie Covid 19 ani energetické krize na celkový počet subjektů ani u jedné z obcí, v případě Kamenice a Velkých Popovic naopak v roce 2023 výrazně počet subjektů narostl oproti roku 2019 (období před pandemií a lockdowny).

Graf 13: Vývoj počtu podnikajících fyzických osob (2016- 2023)

Zdroj: ČSÚ (2024)

Je patrné, že vývoj počtu ekonomických subjektů znázorněný v Grafu 12 ve všech porovnávaných obcích koreluje s vývojem počtu podnikajících fyzických osob (OSVČ, apod), což znamená, že místní ekonomická struktura a její vývoj je determinována a tvořena především touto kategorií podnikatelů.

Tabulka 3: Vývoj podílu podnikajících fyzických osob na ekonomické struktuře v % (2016-2023)

	2016	2019	2023	koef. změny
Mirošovice	81,2	77,6	76,5	-0,058
Mnichovice	82,6	79,3	78,8	-0,045
Velké Popovice	81,3	78,5	75,2	-0,075
Kamenice	78,7	75,3	75,5	-0,041
Strančice	81,2	77,0	76,5	-0,057

Zdroj: ČSÚ (2024)

Z Tabulky 3 vyplývá vysoký podíl podnikajících fyzických osob na ekonomické struktuře Velkých Popovic i ostatních referenčních obcí, zbylý podíl patří souhrnně obchodním společnostem jiných právních forem (a.s., s.r.o., družstva a státní podniky). Je nicméně zřejmé, že ve sledovaném období dochází ke snižování podílu fyzických osob, na čemž má bezesporu zásluhu hospodářská recese, lockdowny a energetická krize. V případě Velkých Popovic je tento jev v rámci sledovaného vzorku obcí nejvýraznější. Nejméně krize zasáhly počet podnikajících fyzických osob v Kamenici, což svědčí o míře stability a lokálního ukotvení místních podnikatelů a tržních struktur.

Tabulka 4: Vývoj obchodních společností na ekonomické struktuře v % (2016-2023)

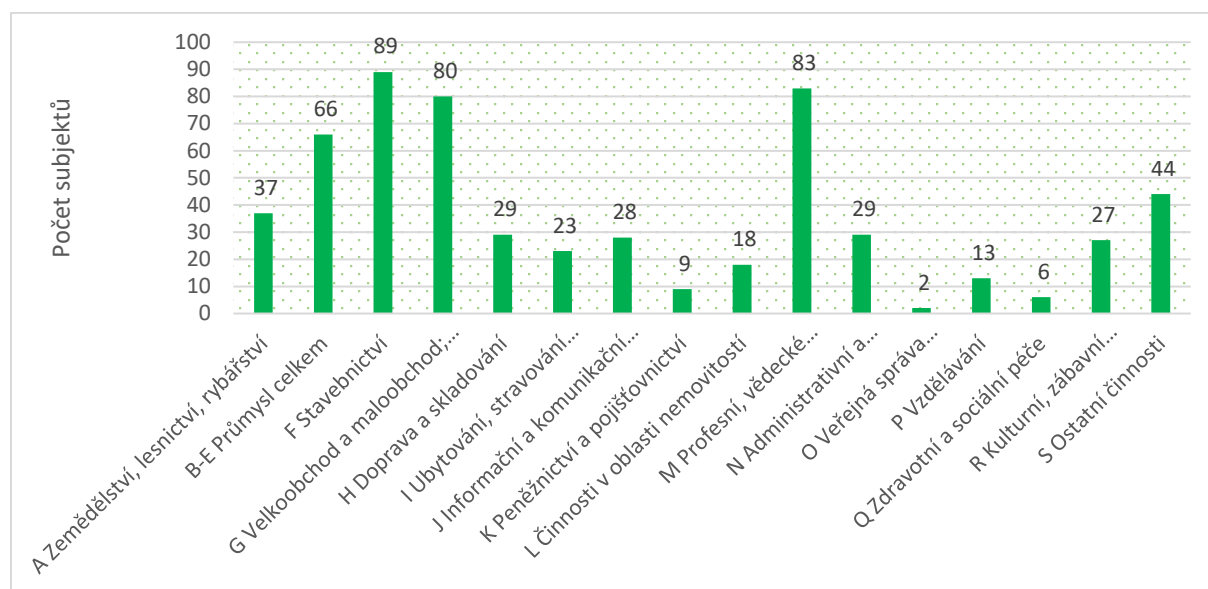
	2016	2019	2023	koef. změny
Mirošovice	13,6	18,8	20,2	0,482
Mnichovice	12,5	15,8	15,9	0,278
Velké Popovice	13,7	17,2	19,4	0,420
Kamenice	17,2	19,8	21,0	0,223
Strančice	15,3	18,9	18,9	0,235

Zdroj: ČSÚ (2024)

Sledované období přispělo naopak k růstu podílu obchodních společností, a to nejvíce v Mirošovicích a Velkých Popovicích, nejméně v Kamenici. Ve Velkých Popovicích došlo tedy k výraznější proměně ekonomické struktury ve prospěch spíše větších firem na úkor živnostníků.

Pokud jde o převažující předměty činnosti místních podnikatelských subjektů, převažují stavební činnosti, maloobchod a velkoobchod, a dále vysoko kvalifikované profesní a vědecké činnosti.

Graf 14: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou k 31.12.2023

Zdroj: ČSÚ (2024)

Místní pracovní síla představovala k 31.12.2023 celkem 1762 osob, z toho 431 pracuje přímo ve Velkých Popovicích a 290 má jako místo výkonu své činnosti ve své domácnosti. 371 osob pracuje v jiné obci okresu Praha-východ, 88 v jiném okrese, 576 v jiném kraji, přičemž lze předpokládat, že místem výkonu jejich ekonomické činnosti je Praha. V zahraničí pracuje okolo

deseti osob⁹. Celkový počet žáků a nepracujících studentů představoval k 31.12. 2023 celkem 598 osob.

Podle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2021 převažuje vyjíždka do zaměstnání a do škol nad dojíždkou z jiných obcí do Velkých Popovic, v roce 2021 vyjíždělo za Prací mimo Popovice 1043 osob a dojíždělo 400 osob. V případě žáků místních školských zařízení se jednalo o 303 vyjíždějících žáků a 146 dojíždějících.

V rámci místní pracovní síly mají lehkou převahu muži (981) nad ženami (781). Z celkového objemu pracovní síly (1762 osob) představují přibližně 10,5 % pracující důchodci a osoby na mateřské dovolené. 71 % místní pracovní síly jsou zaměstnanci, 18% osoby pracující na vlastní účet, lze předpokládat, že se jedná o osoby samostatně výdělečně činné. K 31.12. 2023 bylo evidováno 35 nezaměstnaných osob, z toho 18 evidovaných na úřadu práce.¹⁰

Graf 15: Podíl nezaměstnaných osob ve Velkých Popovicích a referenčních obcích (v %, 2016-2023)

Zdroj: ČSÚ (2024), vlastní zpracování

V suburbánním pásmu hlavního města Prahy je tradičně a dlouhodobě celkově nejnižší nezaměstnanost ze všech regionů České republiky a nejinak je tomu i v okrese Praha - východ a v obci Velké Popovice. I přesto lze pozorovat mírnou dynamiku, která se vyznačuje výraznějším poklesem podílu nezaměstnaných osob u všech sledovaných referenčních obcí v roce 2019. Zatímco tento pokles se například v Kamenici, Mirošovicích a Strančicích poté mírně otočil v opětovný růst, v případě Velkých Popovic a Mnichovic i nadále pokračoval. Velké Popovice vykazují v současnosti (2023) nejnižší hodnotu tohoto ukazatele, což svědčí o jistém vyčerpání místního pracovního trhu. Jak vyplynulo z matričních údajů (viz předchozí

⁹ ČSÚ (2024)

¹⁰ ČSÚ (2024)

kapitola), případný nedostatek volné pracovní síly pro zdejší podniky je kompenzován příchodem pracovní síly ze zahraničí, především z Ukrajiny.

Největšími zaměstnavateli ve Velkých Popovicích jsou pivovar Velkopopovický kozel, tiskárna Etko v Lojovicích, základní a mateřská škola. Dalšími zaměstnavateli mohou být místní stavební firmy, výrobce cereálií BonaVita v Kunicích, firma Strojmetal nebo Van Gillern v sousední Kamenici, případně logistické firmy (např. HOPI a Schenker, spol.s.r.o), dále VOG s.r.o, GLOBEX stroje s.r.o. a další firmy s provozovny u nájezdu na dálnici D1. Zaměstnance často hledá rovněž firma Mountfield v Mnichovicích.

1.5. Dopravní infrastruktura

Hlavní silniční komunikací Velkých Popovic je Ringhofferova ulice, označena jako silnice II/107 propojující Říčany, Velké Popovice, Kamenici a Týnec nad Sázavou. Z ní ve Velkých Popovicích u východní strany pivovaru jako Masarykova ulice odbočuje silnice III/1018 na východ na Mirošovice. Z ní lze odbočit severním směrem u Vidovic k centrálním Kunicím a zámku Berchtold, a dále Strančicím. U jižní strany pivovaru ze silnice 107 odbočuje na jih silnice III/1019 přes Brtnici do Lojovic. Ve vzdálenosti 3 km severně po silnici 107 je exit 15 Všechnomy umožňující nájezd na dálnici D1, ze které se po třech kilometrech jízdy jižním směrem lze napojit na dálnici na České Budějovice.

Velké Popovice jsou tranzitní obcí nejen pro obyvatele Kamenice a dalších obcí ležících na silnici II/603 spojující Prahu, Jesenici, Kamenici, Benešov a dále region Jihočeského kraje. Pro obyvatele Kamenicka je silnice II/107 procházející Velkými Popovicemi nejbližší spojnici na dálnici D1, každý den je tu proto relativně silný provoz, a to zejména v době ranní a odpolední špičky, ale také o víkendech vzhledem k tomu, že celý region je velmi vyhledávanou rekreační oblastí s krásnou přírodou. Tato skutečnost vyvíjí jistý tlak na zajištění bezpečnosti a budování různých bezpečnostních prvků v budoucnu a současně vyvolává diskuse o možnostech redukce dopravní zátěže, které se zatím nepromítají v žádném konkrétním a dostatečně efektivním návrhu či projektu. Problémem je také značná zátěž pro životní prostředí vzhledem k produkovaným emisím a hlučnosti.

V intravilánu obce je problematická nejen oblast podél silnice II/107, zejména v centrální části obce, ale také některé hustě obydlené části obce, např. v Brtnici (SPRO 2020-2026). Vzhledem k místnímu krajinnému rázu je případné rozšíření komunikací velice problematické, a stejně tak budování obchvatů nebo kruhových objezdů.

Stav místních komunikací je monitorován pasportem komunikací, plánem oprav a rekonstrukcí, dílčí opravy probíhají kontinuálně vzhledem ke stále nevyhovujícímu stavu. V některých okrajových oblastech sídelních struktur rozšířených o novou výstavbu zpevněná komunikace na mnoha místech zcela chybí (SPRO 2020-2026).

Síť cyklistických stezek a tras není v současnosti stále plně vyhovující. Trasy jsou nevhodné pro každodenní cykloprovoz, jsou vedeny po frekventovaných silnicích, bez dostatečného

propojení s okolními obcemi. Trasy využitelné pro rekreační cyklistiku se nacházejí v oblasti Přírodního parku Velkopopovicko a mají velký potenciál pro rozšíření a zkvalitnění cyklosítě. Na Velkopopovicku se nacházejí fragmenty historické cestní sítě, vhodné pro pěší i cyklo turistiku, po jejich revitalizaci a znovuoobnovení by se výrazně zlepšila prostupnost krajiny (SPRO 2020-2026).

Milovníci **cyklistiky** mohou využít zejména cyklotrasu 0029: Strančice – Velké Popovice – Kamenice – Nová Grybla. Trasa 0029 vede ze Strančic přes Velké Popovice, Kamenici do místa Nová Grybla, kde se napojuje na Posázavskou cyklotrasu č. 19. Délka trasy je 16 km, vede po silnicích s malým provozem, po lesních zpevněných cestách a místních komunikacích.

Další dostupné trasy jsou:

- Strančice – 0 km – 0020 (směr Mnichovice / Říčany)
- Kunice – 2 km – 0025 (směr Mirošovice)
- Velké Popovice – 5 km
- Brtnice – 6 km – 0028 (směr Pyšely / Petříkov)
- Řepčice – 7,5 km
- Struhařov – 10 km
- Kamenice – 12 km – 11 („Greenway Praha – Wien“), 8217 (směr Kostelec u Křížků)
- Těptín – 14 km
- Nová Grybla – 16 km – 19 („Posázavská trasa“).¹¹

Dopravní infrastruktura pro **chodce** je i přes nově vybudované chodníky v posledních letech nedostatečná, v některých částech obce chodníky zcela chybí nebo jsou v nevyhovujícím stavu.

Obec má schválený plán pravidelného úklidu silnic a místních komunikací a stejně tak plán zimní údržby (SPRO 2020-2026).

Obec není přímo napojena na **železnici**, pouze k pivovaru je vybudována železniční vlečka spojující Velké Popovice a Strančice. Nejbližší železniční stanice je ve Strančicích (cca 5 km), další pak v Mirošovicích (cca 6 km) na trati 221 spojující Prahu a Benešov.

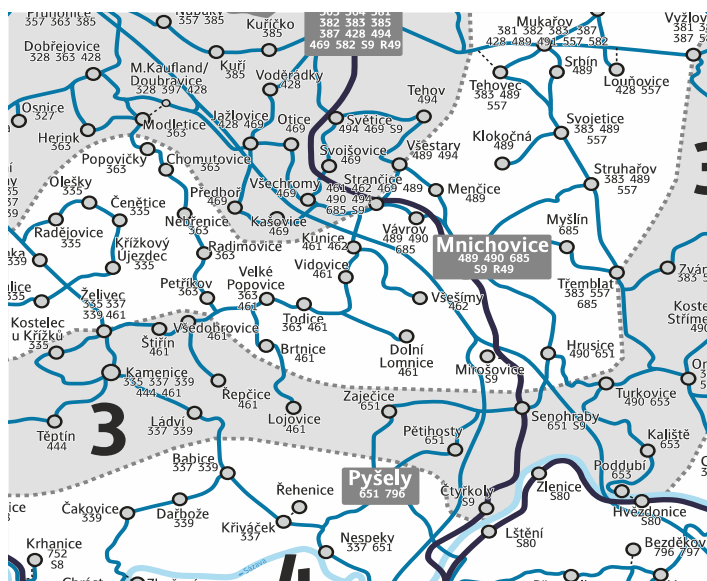
I přes značný odpor části místní veřejnosti je v plánu výstavba železničního koridoru D204 Praha – Benešov – Linz, trať č. 221, úsek: Strančice – Benešov - Bystřice u Benešova. Tento rozvojový záměr vyvolává řadu polemik až ostrých protestů vzhledem ke skutečnosti, že je projektován napříč přírodním Parkem Velkopopovicko a hrozí tak rozsáhlá devastace místního přírodního potenciálu. Přestože jsou pozitivní přínosy tohoto záměru identifikovatelné na regionální a národní úrovni, po jeho vybudování se dostupnost dopravy po železnici pro

¹¹ https://www.prahanakole.cz/cyklotrasa-0029-strancice-velke-popovice-kamenice-nova-grybla/#google_vignette

obyvatele Velkých Popovic pravděpodobně nijak nezmění a naopak může znamenat zhoršení kvality života v obci.

Dopravní obslužnost je zajištěna systémem Pražské integrované dopravy (PID), konkrétně autobusovými linkami 461 a 363 a místní okružní linkou 761.

Obrázek 4: Pražská integrovaná doprava v oblasti Velkých Popovic

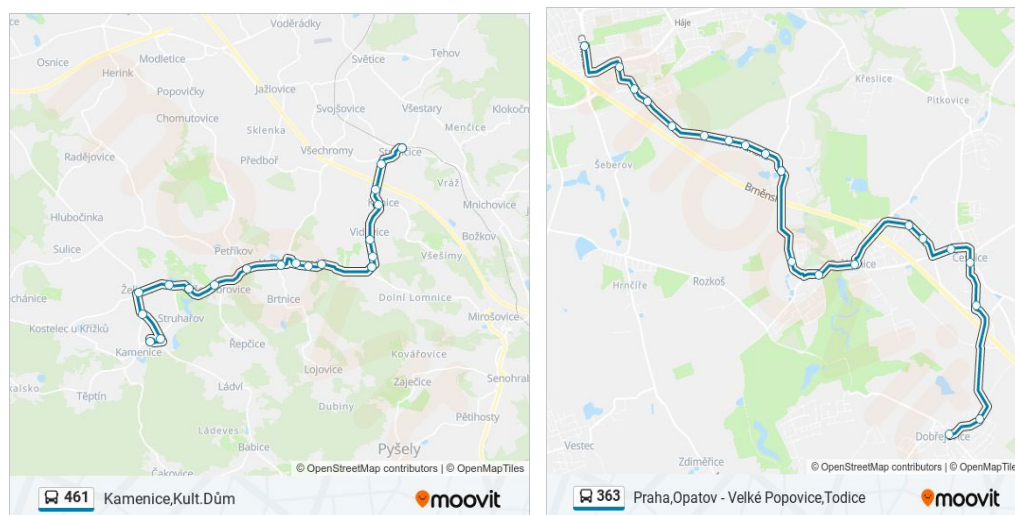
Zdroj: Integrovaná doprava Středočeského kraje (2024)

Linka 461 má 19 zastávek, začíná ve Strančicích, Železniční stanice a končí v Kamenici, Kulturní dům. Ve všední den jezdí 2x za hodinu, o víkendech je provoz výrazně omezený.

Linka 363 má 20 zastávek s počátkem na Opatově (zastávka metra) a koncem v Dobřejovicích, Na Návsi. Do Velkých Popovic zajíždí ve špičce obvykle 1x za hodinu, mimo špičku 1x 2 hodiny.

Linka 761 je určena víceméně pro účely obsluhy místních částí a svozu jejich obyvatel do centrální části obce. Její frekvence je 1x hodinu a financována je z rozpočtu obce. Obslužnost zvláště odlehlejších částí obce je vnímána částí obyvatelstva jako nedostatečná.

Obrázek 5: Trasy autobusových linek 461 a 363

Zdroj: Moovit (2024)

Do roku 2019 byla rovněž v provozu autobusová linka spojující Velké Popovice s Dolní Lomnicí a Mirošovicemi, která usnadňovala dostupnost železniční dopravy pro obyvatele Velkých Popovic a umožňovala přímé spojení do Mnichovic. Tato linka nadále není v provozu a není ani plánováno její obnovení v blízké době.

Přímo na území Velkých Popovic jsou zastávky:

- Petříkov, rozc. (na znamení, v Ringhofferově ulici u křižovatky k Petříkovu)
- Velké Popovice, pivovar (v Ringhofferově ulici u jižní strany pivovaru)
- Velké Popovice, škola (v Komenského ulici proti škole)
- Velké Popovice, pošta (v Masarykově ulici u pošty)
- Velké Popovice (v Masarykově ulici u obchodního centra)
- Velké Popovice, Todice (v otočce u Masarykovy ulice ve východní části vsi)

Další zastávky se nacházejí v jednotlivých připojených místních částech.

Celkově je potřeba konstatovat, že dopravní obslužnost obce není zajištěna zcela dostatečně. Frekvence spojů je vnímána obyvateli jako slabá a v nočních hodinách a o víkendech dokonce velmi slabá až neexistující. Platí to zejména o místních částech, které jsou více vzdáleny od centrálních Velkých Popovic. Vzhledem k tomu, že obyvatelé Velkých Popovic, podobně jako je tomu v ostatních obcích suburbálního pásma Prahy, využívají ke své každodenní dopravě vlastní automobil, je zde rozpor mezi efektivitou poskytovaných dopravních služeb z pohledu poskytovatele a zajištěním této veřejné služby v dostatečné míře z pohledu regionální a lokální samosprávy, zejména pokud jde o každodenní dojížděku obyvatel do práce a dětí do škol mezi jednotlivými obcemi regionu a místními částmi.

Posílení spojů by bylo žádoucí z pohledu potenciální redukce dopravní zátěže ve frekventovaných hodinách, z pohledu bezpečnosti dětí, důchodců i všech ostatních obyvatel, a také z hlediska ochrany životního prostředí. Řešením by mohly být komunitní mikrobusesy a školní autobusy, jejichž zajištění rovněž naráží na problém efektivnosti provozu pro provozovatele/poskytovatele, výše poplatku za tyto služby pro obyvatele, případně dostupnost dotačního titulu pro zajištění podpory této služby.

1.6. Technická infrastruktura

Technickou infrastrukturou se obecně rozumí veškeré sítě zajišťující distribuci energií, vodního a odpadového hospodářství, informační systémy a zařízení spojená se zajištěním ekologické udržitelnosti a stability.

Pokud jde o infrastrukturu zajišťující **distribuci energií**, je potřeba konstatovat, že existují značné disparity mezi centrální místní částí Velké Popovice a přilehlými osadami a těmi odlehlejšími (SPRO 2020-2026). Zatímto MČ Velké Popovice je částečně plynofikována, ostatní sídelní jednotky plynofikovány nejsou, s výjimkou Brtnice, která byla částečně plynofikována. Další plynofikace v místních částech již plánována není.

Elektrická energie je po obci i jejích základních sídelních jednotkách rozvedena na sloupech elektrického vedení, podzemní uložení je pouze podél hlavních silnic (Ringhoferova, Masarykova) (SPRO 2020-2026). Přibližně od roku 2020 se přechází dle možností na podzemní vedení elektrické energie. V současnosti probíhá kompletní výměna stávajících svítidel za úsporná.

Veřejné osvětlení bylo do roku 2023 v majetku distributora elektrické energie – ČEZ, a.s., od tohoto roku je ve vlastnictví obce. V rámci obchodních vztahů obce s dodavatelem byla do roku 2023 smluvně ošetřena inovace a rozšíření počtu světelných bodů v 5-ti letých intervalech (2019-2023) (SPRO 2020-2026). Postupně dochází k přidávání dalších úsporných lamp a je plánována rovněž instalace solárních lamp v lokalitách bez připojení na elektřinu. V současnosti v obci nejsou žádné již fungující alternativní zdroje energie.

Vodovod zásobující Velké Popovice je napájen štolovým přivaděčem z vodní nádrže Švihov na řece Želivka. Od doby svého zřízení pro potřeby místního pivovaru slouží obci již téměř 50 let. Tato vodovodní síť je napojena na vodojem o kubatuře $2 \times 1\,000\text{ m}^3$, který je v majetku pivovaru Velké Popovice (ZO NOS PPP Plzeňský Prazdroj, a.s. Pivovar Velké Popovice), a který zásobuje pitnou vodou obec. Na tento zdroj je napojen vodovodní řad obce Velké Popovice a Brtnice. V rámci stavby Vodovod Region Jih byl vybudován nový vodojem Bartošky o kapacitě $2 \times 500\text{ m}^3$, do něhož se pitná voda čerpá samostatným výtlačným řadem, se kterým byl současně položena přípojka směrem k obci Velké Popovice, jako možná záložní varianta pro zásobování obce vodou v budoucnosti. Velké Popovice mají v inventáři také několik vlastních studní, které nejsou jako zdroj pitné vody využívány (SPRO 2020-2026).

Osada Lojovice je napojena na vydatný zdroj vody (studna) v místní části Křivá Ves, v současné době je již dokončena výstavba nového vodovodního řadu. Součástí tohoto realizovaného investičního projektu byl i vodojem na kopci Velesinka v Lojovicích, z kterého je samospádem zásobovaná drtivá většina místních domů (SPRO 2020-2026). Místní část Řepčice je napojena na řad v Ládví po dohodě s obcí Kamenice v rámci investičního projektu, na který byla čerpána dotace. Dubiny, Krámský, Křivá Ves, Klenové, Dub a Mokřany jsou zásobovány pitnou vodou ze soukromých studní. Na následující střední období je plánována realizace investičního záměru zasíťování zbylých osad vodovody a kanalizací.

Převážná část Velkých Popovic, Brtnice a Řepčic je odkanalizována. **Kanalizace** vykazuje nátoky dešťových vod, bude nutné pokračovat v opravách a provést další opatření k zamezení nátoků. Zbytek nemovitostí v oblasti Velké Popovice a Brtnice řeší splaškovou vodu pomocí jímek a septiků, v malém množství i domácími čističkami. Odpadní vody obce jsou čistěny na základě smlouvy v čistírně odpadních vod místního pivovaru.

V Lojovicích byla v roce 2019 dokončena výstavba kanalizace, včetně **čistírny odpadních vod**, v rámci projektu na výstavbu kompletní vodohospodářské infrastruktury (vodovod, kanalizace a ČOV) podpořeného z dotace. Projekt je v současnosti již dokončen, avšak některé části Lojovic jsou stále bez veřejné vodohospodářské infrastruktury.

V Řepčicích byla dokončena výstavba vodohospodářské infrastruktury v roce 2022, místní část je tedy kompletně zasíťována s několika výjimkami, u kterých nebyl zaznamenán zájem o připojení.

Ostatní místní části řeší splaškovou vodu pouze jímkami, septiky či domácími čistírnami odpadních vod.

Problematiku odvodu dešťové vody mají vyřešenou části Velké Popovice a Brtnice, a to pouze částečně. Ostatní sídelní jednotky svádějí srážkovou vodu do recipientů místních vodotečí, tato problematika není řešena vůbec, nebo pouze výjimečně (SPRO 2020-2026).

Svoz komunálního i separovaného odpadu zajišťuje ve Velkých Popovicích firma Marius Pedersen a.s. Tříděný odpad je shromažďován v několika sběrných hnízdech, ve všech místních částech. V roce 2018 byl zahájen pilotní projekt individuálního třídění se sběrnými nádobami na plast a papír domácnostech. Od roku 2020 je ve Velkých Popovicích plast a papír tříděn výhradně formou individuální separace a kontejnery na sníženém počtu sběrných míst jsou k dispozici pouze pro sklo, olej a kov.

Obec zajišťuje pravidelný odvoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu s frekvencí minimálně 2x ročně.

Staré elektrospotřebiče a veškerý elektroodpad je možné odevzdávat do areálu Technických služeb Velké Popovice, příspěvkovou organizací¹².

Biologicky rozložitelný odpad je v současnosti zpracováván sběrným místem pro bioodpad (dříve kompostárna) v místní části Brtnice.

Pokud jde o informační technologie a systémy, obec provozuje oficiální webové stránky www.velkepopovice.cz, které využívá k průběžné informovanosti občanů, dále oficiální facebookový profil a vydává také místní měsíčník tzv. Velkopopovický zpravodaj. V případě odstávek energií jsou k informování obyvatel využívány SMS zprávy.

1.7. Občanská infrastruktura, komerční a veřejné služby

Obec Velké Popovice od počátku suburbanizačních procesů v 90. letech prošla složitým vývojem ve všech rozvojových oblastech, včetně rozvoje místních služeb, především těch komerčních. Rozvoj místního komerčního sektoru výrazně zaostával za rozvojem rezidenčním a současný stav stále plně neodpovídá potřebám místních obyvatel. Hlavní příčinou je skutečnost, že drobní podnikatelé v oblasti maloobchodu a běžných služeb často nedokážou cenově konkurovat větším firmám a řetězcům, a z důvodu neefektivity provozu své provozovny v malé obci buďto vůbec neotevřou anebo po krátkém čase zavřou. Značná část místní poptávky je orientovaná na větší firmy a řetězce, jejichž provozovny ve Velkých Popovicích nejsou. Týká se to především segmentu potravin, drogistického zboží, ale také lékařských služeb, jejichž nedostatek je vnímán obyvateli jako výrazná slabá stránka života v obci.

Přestože se nabídka komerčních služeb za poslední dvě dekády zvýšila, v obci chybí větší obchod s běžnou produkcí pokrývající každodenní potřeby obyvatel. Jsou zde tři menší **samoobsluhy** s omezeným sortimentem, prodejna masa, prodejna produktů místního výrobce cereálií BonaVita, Staročeská pekárna, nově otevřená prodejna školních potřeb, vinotéka, Pivovarská prodejna, různé stánky a příležitostní prodejci.

Dále jsou zde **restaurace** - Velkopopovická Kozlovna při věhlasném pivovaru Velkopopovický kozel, Restaurace Kozlovka, hospoda U české koruny, Restaurace Pod ledem, Občerstvení u koziček a také oblíbené Posezení u Andělky, v Lojovicích je hospoda U barona. Rozvoz pizzy „Pizza pro Vás“ je zde rovněž k dispozici.

Ubytovací zařízení jsou v obci dvojího druhu: ubytování v soukromí (apartmány) a hotel U ledu/ Wellness nacházející se v blízkosti zimního stadionu, který je vyhledávaným cílem sportovců. Celkově jsou ubytování kapacity poddimenzované, což se může projevit v souvislosti s možným nelegálním či jinak problematickým ubytováním pracujících cizinců.

¹² <https://www.tsvp.cz>

Z **běžných služeb** zde najdeme kadeřnictví, opravny automobilů, pneuservis, čerpací stanici Mol, bankomat, prodejnu interiérového nábytku Donate, pedikúra manikúra, masáže, fitcentrum, fyzioterapie, květinářství, apod.

V obci se nachází **pošta**, vyhledávaná **Galerie Romana Kotrče** a **kostel Panny Marie Sněžné** z roku 1498 s pravidelnými bohoslužbami konanými v rámci Římskokatolické farnosti Říčany.

Zdravotnictví

Ve Velkých Popovicích najdeme **lékárnu a tzv. Lékařský dům**, kde se nachází ordinace praktického lékaře pro dospělé a ordinace praktického lékaře pro děti a dorost. Obyvatelé obce velmi postrádají také zubního lékaře nebo gynekologickou ambulanci. V obci se rovněž nachází ordinace **veterinárního lékaře**.

Školství

Místní **školství** svým významem značně přesahuje hranice Velkých Popovic, dojíždějí sem žáci z okolních obcí, a to nejen v rámci výuky na základní nebo mateřské škole, ale také v rámci základní umělecké přípravy a volnočasových aktivit.

Základní škola Velké Popovice¹³, příspěvková organizace (ředitelka Mgr. Lucie Fusková), je škola zřízená Obcí Velké Popovice, poskytující úplné základní vzdělání žákům všech stupňů. Kapacita školy je 500 žáků. Součástí je školní družina s kapacitou 175 žáků a školní jídelna s kapacitou 600 jídel.

Škola pořádá celou řadu kulturních akcí, pronajímá své zázemí (tělocvičnu) a hraje tak nezastupitelnou roli v místním komunitním životě.

Místní knihovna v prostorách ZŠ slouží jako kulturní centrum a místo pro setkávání komunity a jednání zastupitelstva.

Mateřská škola Velké Popovice¹⁴, příspěvková organizace (ředitelka Petra Dudová), zajišťuje komplexní průpravu dětí předškolního věku s důrazem na péči o životní prostředí a pohyb na čerstvém vzduchu. Školka nabízí celou řadu kroužků pro děti a pořádá pro ně pravidelné i nahodilé zajímavé akce. Kapacita školky je 82 dětí rozdělených do 4 tříd, nicméně v demograficky silných obdobích je vnímána obyvateli jako nedostatečná.

Základní umělecká škola Josefa Lady Velké Popovice¹⁵, příspěvková organizace (ředitel Mgr. Pavel Špunda) nabízí výuku všech obvyklých uměleckých oborů ve formě individuální i

¹³ <http://www.zsvelkepopovice.cz>

¹⁴ <https://www.msvelkepopovice.cz>

¹⁵ https://www.zus-popo.net/wp-content/uploads/2023/09/VYROCNÍ-ZPRAVA-2022_23.pdf

skupinové výuky. Pořádá kulturní akce a soutěže, žáci se též úspěšně účastní externě pořádaných soutěží lokálního i regionálního významu. Spádovost školy je lokální až mikroregionální. Jedna pobočka školy se nachází v sousední Kamenici.

Sociální péče

V obci je v provozu Středisko sociální péče Velké Popovice (ředitelka Mgr. Věra Bobovská) a Charita Velké Popovice. Smyslem činnosti nově založeného střediska je poskytování sociální péče obyvatelům ve Velkých Popovicích a okolních obcích, „...pomáhat starým a nemocným lidem, povzbuzovat je v jejich obtížích, udržovat jejich vztahy s okolním světem, podporovat je nejen fyzicky, ale i psychicky a duchovně, pomáhat jim k aktivnímu vztahu k životu. Charita svou činností rovněž pomáhá rodinám, které o tyto osoby pečují, s cílem zajistit, aby mohli žít co nejdéle ve svém přirozeném domácím prostředí...“¹⁶.

1.8. Kultura a komunitní život

Kulturní a komunitní život zaznamenal v poslední dekádě značný rozvoj a je vnímán obyvateli jako jedna z nejsilnějších stránek života ve Velkých Popovicích. V obci funguje řada spolků a sdružení:

- **Mateřské centrum Lodička – Spolek NOE** provozující svou činnost v kavárně Posezení u Andělky, kde nabízí dětem celou škálu kroužků a zájmových činností, včetně výuky angličtiny, řemesel. Pořádá mnoho akcí, jako Halloween, masopust, cyklozávody, apod.¹⁷.
- **ZO ČSOP Velké Popovice** – Základní organizace Českého svazu ochránců přírody je spolkem, „...jehož členy spojuje aktivní zájem o ochranu přírody v přírodním parku Velkopopovicko. Posláním je ochrana a obnova přírodního dědictví, ekologická výchova, vzdělávání a osvěta určena pro širokou veřejnost. Činnost vyžaduje spolupráci s obcí, mnohdy i s jinými zájmovými spolky i vlastníky pozemků...“¹⁸
- **Sbor dobrovolných hasičů Lojovice** (SDH Lojovice) je organizační složkou Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska - občanského sdružení působícího na úseku požární ochrany. Cílem činnosti SH ČMS je spolupůsobit při vytváření podmínek k účinné ochraně života a zdraví občanů a majetku před požáry a při poskytování pomoci při živelných pohromách a jiných událostech, při nichž je v nebezpečí život, zdraví nebo majetek. K 1.1.2019 zde působilo 66 členů, z toho 27 mladých hasičů do 18 let a 16

¹⁶ <https://www.velkepopovice.cz/socialni%2Dsluzby/ms-3313/p1=3313>

¹⁷ <https://www.velkepopovice.cz/materske%2Dcentrum%2Dlodicika%2Dspolek%2Dnoe/o-1054/p1=3305>

¹⁸ <https://www.velkepopovice.cz/zo%2Dcsop%2Dvelke%2Dpopovice/o-1058/p1=3305>

členů SDH Lojovice je zároveň členy Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Velké Popovice¹⁹.

- **Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Velké Popovice (Jednotka SDH Velké Popovice)** - Zřizovatelem Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Velké Popovice je dle §29 zákona 133/85 Sb obec Velké Popovice. Jednotka je zařazena do kategorie JPO III, a je v rámci Integrovaného záchranného systému určena jako jednotka s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele²⁰.
- **Nové Habří, z.s.** – je spolkem vytvořeným obyvateli části Nové Habří s cílem působit aktivně ve prospěch komplexního urbanistického řešení zástavby²¹ v rámci celé obce tak, aby byla zajištěna ochrana přírodního potenciálu, krajiny a dalších rozvojových aspektů obce.
- **Český rybářský svaz, pobočný spolek Českého rybářského svazu.** Podstatou činnosti je ochrana a lov ryb, popřípadě vodních organismů v rybníkářství nebo při výkonu rybářského práva. Provozování akvakultury, ochrana přírody, čistoty vod, životního prostředí, propagace rybářství a ochrany přírody ve veřejnosti. Součástí činnosti je aktivní účast na výchově dětí a mládeže v oboru rybářství a rybářského sportu, ochraně přírody, čistoty vod a životního prostředí²².
- **Honební společenstvo Velké Popovice** je společenstvo vlastníků honebních pozemků, kteří provozují právo myslivosti ve vlastní honitbě. Cílem činnosti je ochrana přírody a udržitelný rozvoj v chovu volně žijící zvěře, s ohledem na křehkou rovnováhu mezi životním prostorem zvěře a činností člověka²³.
- **Velkopopovická společnost, z.ú.,** byla zřízena za účelem provozování veřejně prospěšné činnosti, mezi které patří například charitativní aktivity, komunitní rozvoj, ochrana kulturního dědictví, sociální a kulturní rozvoj, veřejné kulturní služby, vzdělávání a osvěta²⁴.
- **Popovický spolek okrašlovací** - členové spolku usilují o udržení tradičních komunitních vazeb a rozvoj místního společenského života. Cílem činnosti spolku je

¹⁹ <https://sdh-lojovice.webnode.cz/o-nas2/>

²⁰ <https://www.velkepopovice.cz/sbor%2Ddobrovolnych%2Dhasicu/o-1046/p1=3305>

²¹ <https://www.velkepopovice.cz/nove%2Dhabri%2Dz%2Ds/o-1053/www.novehabri.cz>

²² <https://www.rybarivp.cz>

²³ <https://www.velkepopovice.cz/honebni%2Dspolecenstvo%2Dvelke%2Dpopovice/o-1049/p1=3305>

²⁴ <https://velkopopovicka-spolecnost.webnode.cz>

uchování krajinného rázu území, jakož i ochrana přírodního a kulturního dědictví v oblasti Velkopopovicka²⁵.

- **Občanský spolek Řepčice**-organizuje v rámci celého roku různé akce za účelem zlepšení společenského života a upevňování sousedských vztahů v obci. Většina akcí je pořádána pro děti.²⁶
- **Český svaz včelařů, z.s.**²⁷
- **Otevření ke změnám, z.s.**

Obec pořádá celou řadu pravidelných a velmi oblíbených akcí, účast a aktivní organizační zapojení místních obyvatel je vždy vysoké. Mezi nejoblíbenější akce patří Masopust a masopustní trhy, Den Kozla, Velkopopovická pouť, Klobáskofest, pivní trhy, Svatomartinské trhy s různými doprovodnými programy, Street Food Festival, pálení čarodějnic, mikulášská nadílka, dětský den, a další.

K rozvoji komunitního života patří sportovní činnosti, v obci působí několik sportovní klubů a organizací.

- TJ Sokol Velké Popovice s aktivním tenisovým týmem a zázemím pro venkovní i stolní tenis (kapitán tenisového klubu: Ing. Jakub Hradil)
- Kuželkářský klub Velké Popovice
- Schulz Gym, z.s.
- HC Slavoj Velké Popovice, zimní stadion s bruslením pro veřejnost
- TJ Slavoj Velké Popovice, z.s. hokejový a fotbalový oddíl. Místní fotbalové hřiště je majetkem Římskokatolické církve, toho času v pronájmu obce.

Sportu je možné se věnovat také na místních hřištích s herními prvky: hřiště Radost, Husova ulice, a hřiště u školní tělocvičny. Na hrázi rybníka V Habří je jednoduché workoutové hřiště, zřízené aktivitou spolku Nové Habří (Obec Velké Popovice, 2024).

O dění v obci informuje měsíčně vydávaný Velkopopovický Zpravodaj, dále pak facebookový profil Obec Velké Popovice a svou významnou roli má též facebooková diskusní platforma Naše Popo.

²⁵ <https://www.velkepopovice.cz/popovicky%2Dspolek%2Dokraslovaci/o-1045/p1=3305>

²⁶ <https://www.velkepopovice.cz/obcansky%2Dspolek%2Drepcice%2Do%2Ds/o-1112/p1=3305>

1.9. Krajina a cestovní ruch

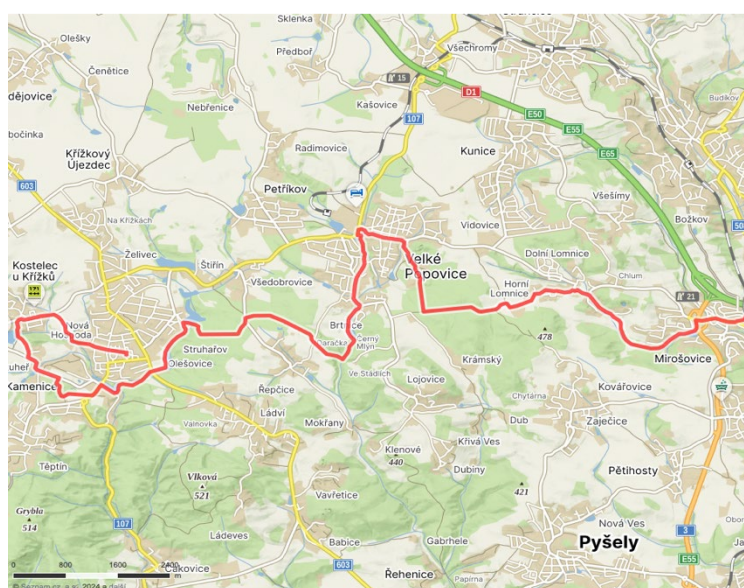
Krajinný ráz Velkých Popovic je determinován existencí a charakterem Přírodního parku Velkopopovicko. Tento unikátní komplex zahrnuje oblast mikroregionu Ladův kraj s obcemi Velké Popovice, Mirošovice, Kunice, Kamenice a Pyšely, což jsou od 90. let nejvyhledávanější rezidenční lokality Středočeského kraje. Přírodní park má rozlohu 22 km² a byl vyhlášen v roce 1993 s cílem zachovat ráz krajiny s výraznými přírodními a estetickými hodnotami (vyhláška č.88/ŽP/1993 OkÚ Praha-východ o zřízení PP).

Severní hranicí přírodního parku určují velkopopovické ulice: Ringhoferova, Pivovarská a následně Masarykova. Východní část parku zasahuje k Horní Lomnici, protíná Kovářovice, Zaječice, a blíží se k městu Pyšely. Jižním cípem sahá až do Nespek. Stará benešovská silnice (603) v úseku Valnovka-Nespeky tvoří západní hranici parku. Lesní porost plynule přechází na druhou stranu silnice a je součástí dalšího rozsáhlého přírodního parku PP Hornopožárský les.

Ladovská malebná kopcovitá krajina Velkopopovicka se nachází v mírně teplé a vlhké klimatické oblasti. Na vyrovnaný teplotní režim má vliv dostatek lesních a vodních ploch. Orná půda je zastoupena na menší části území, převažující je podíl lesní půdy, luk, pastvin, lad, suťovišť, mokřadů a vod (Obec Velké Popovice, 2024).

V kombinaci s pohádkovou tradicí Ladova kraje a tradicí barona Ringhofferů jsou Velké Popovice vyhledávanou turistickou lokalitou pro rodiny s dětmi, pro realizaci poznávacích výletů dětí i dospělých, pro cyklisty a jiné sportovce i další cílové skupiny.

Obrázek 6: Naučná stezka Krajinou barona Ringhofferera

Zdroj: mapy.cz (2024)

Turistická cesta Krajinou barona Ringhofferů je výjimečnou procházkou v okolí Prahy nabízející výhledy na přírodní park Velkopopovicko a do krajiny Posázaví. Součástí je exkurze ve Velkopopovickém Pivovaru, dříve i procházka zámeckým parkem ve Štítně, cesta alejí k hrobce rodiny Ringhofferů, prohlídka kostela s rotundou a židovského hřbitova v Kostelci u Křížků a další zajímavosti. Navazuje na Pražskou integrovanou dopravu, začíná v Mirošovicích, kam se dostanete po trati ČD – Praha, hl. nádraží – Benešov u Prahy. Konec cesty je v Kamenici (Obec Velké Popovice, 2014).

Z území obce se lze napojit na několik cyklotras, jichž místní i přespolní cyklisté využívají takřka celoročně. Cyklotrasy jsou vedeny převážně po lesních cestách a místních komunikacích kopcovitou krajinou, kolem rybníků, luk a pastvin. tak, aby procházely nejatraktivnějšími místy mikroregionu. Tvoří hustou síť a nabízí široké možnosti výběru vlastního okruhu. Zároveň navazují na dálkové cyklotrasy Praha-Vídeň, Praha-Brno a na Posázavskou stezku (Ladův kraj, 2024).

Detailní popis okruhů je dostupný na <https://www.laduv-kraj.cz/cykloturistika>

Je třeba konstatovat, že předpoklad pro cyklistiku a pěší turistiku představují velmi silný rozvojový potenciál obce Velké Popovice.

Svou nezastupitelnou roli v něm hraje také existence pivovaru Velkopopovický Kozel, který pořádá zajímavé akce pro návštěvníky a přitahuje i zahraniční klientelu. Intenzivní spolupráce Pivovaru a zimního stadionu s vedením obce v sobě skrývá nezanedbatelný rozvojový potenciál a její podpora je pro budoucí rozvoj obce velmi žádoucí.

1.10. Veřejná správa v obci

Obec Velké Popovice je běžnou obcí náležící do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ) a obce s rozšířenou působností (ORP) Říčany. Obecní úřad byl v roce 2018 přesunut z původní budovy v ulici Masarykova do budovy pivovaru.

Výkon státní správy

Většina správních agend v rámci výkonu státní správy je tedy pro obyvatele obce dostupná v Říčanech. V rámci Obecního úřadu ve Velkých Popovicích jsou občanům k dispozici služby matričního a stavebního úřadu a dále CzechPoint .

Stavební úřad Obecního úřadu Velké Popovice vykonává státní správu v územním obvodu: Velké Popovice, Mokřany u Velkých Popovic, Lojovice, Dolní Lomnice u Kunic, Kunice u Říčan, Všešimy, Petříkov u Velkých Popovic, Radimovice u Velkých Popovic, Babice u Řehenic a Malešín.

Matriční úřad zajišťuje agendu spojenou s evidencí obyvatel. V rámci této agendy Obecní úřad Velké Popovice vede evidenci občanů, kteří jdou přihlášení k trvalému pobytu, přiděluje čísla popisná a evidenční, provádí správní řízení na úseku rušení trvalých pobytů a dále podává informace k vyřízení občanských průkazů a cestovních pasů.

CzechPoint slouží především k ověřování listin a podpisů, ale i k další agendě definované zákonem a je k dispozici občanům rovněž v budově Obecního úřadu.

Samospráva

Samosprávná činnost je zajištěna na základě zákona zastupitelstvem obce a radou obce.

Starostkou obce je v současnosti Mgr. Lenka Chalupníčková.

Zastupitelstvo obce zřídilo v souladu se zákonem celkem 8 výborů:

- Finanční výbor
- Kontrolní výbor
- Kulturní výbor
- Školský výbor

(Stavebně-technický výbor byl zrušen v roce 2024)

a dále osadní výbory: OV Řepčice a Mokřany, OV Staré Habří a OV Lojovice a Dubiny

Rada obce zřídila rovněž dvě komise:

- Sociálně zdravotní komise
- Komise pro životní prostředí

Vzhledem k rezignaci části zastupitelstva počátkem roku 2024 a s tím souvisejícímu zrušení Rady obce, jsou nyní obě komise orgánem odpovědným přímo starostce obce.

1.11. Hospodaření obce Velké Popovice

V roce 2023 bylo zadáno Vysoké škole ekonomické v Praze zpracování studie Analýza finančního zdraví obce Velké Popovice. Důvodem zadání studie byla snaha vedení obce Velké Popovice o co nejobektivnější posouzení hospodaření. Vyhodnocení bylo založeno na vybraných ukazatelích, které vycházejí z postupů využívaných při finančním řízení podniků i místních samospráv, a které reflektují poslední poznatky v rámci odborné veřejnosti, pokud jde o potřebnou objektivnost a komplexnost vstupních dat.

Analýza zahrnovala tři skupiny ukazatelů hodnotících:

- ⇒ **rozpočtové hospodaření**
- ⇒ **zadluženost** obce
- ⇒ **likviditu** obce

Výpočet hodnot indikátorů byl založen na údajích z povinně zveřejňovaných dokumentů (rozpočet obce, Výkaz FIN 2-12 – výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC, rozvaha, výsledovka).

Následující odstavce přinášejí hlavní závěry analýzy, jejíž plné znění bylo uveřejněno na webových stránkách obce. Analyzována byla finanční data za období 2016 – 2023 a většina z nich byla komparována s údaji referenčních obcí: Kamenice, Strančice, Mnichovice, Mirošovice a Jesenice.

Běžné hospodaření obce Velké Popovice lze hodnotit jako zdravé a v rámci střednědobého horizontu stabilní. Běžné výdaje na obyvatele zaznamenaly po několika letech růst v roce 2022 a to především v oblasti platů a výdajů na pozemní komunikace, komunální služby, nakládání s odpady a kulturu. Jedná se tedy o zvýšení výdajů, jemuž nepředcházelo zvláštní rozhodování v rámci samosprávného celku, nýbrž změna legislativy na centrální (národní) úrovni a všeobecný růst cenové hladiny.

Z hlediska příjmů je obec velmi soběstačná, jen minimální část příjmů je tvořena předem ne zcela jistými (pokud jde o pravděpodobnost jejich přijetí od poskytovatele či konečnou výši) a neopakujícími se transfery a kapitálovými příjmy.

Provozní přebytek je v posledních třech letech stabilní, a to bez ohledu na to, zda hodnotíme absolutní výši nebo relativní výši ve formě podílu na běžných příjmech. Kolem 40 % běžných, pravidelně se opakujících příjmů není vynaloženo na neinvestiční výdaje běžného roku, jedná se tedy o „volné“ prostředky, které lze využít na financování investic v běžném roce nebo dalších letech.

Obci lze doporučit i vyšší míru investování do strategických investic s ohledem na rostoucí potřeby v návaznosti na demografický vývoj obce, který vykazuje dlouhodobě rostoucí trend. Doporučit lze i čerpání vhodných dotačních prostředků v návaznosti na Strategický plán obce Velké Popovice, přičemž větší část nových investic by měla být zaměřena na dobudování technické, dopravní a občanské infrastruktury. Za vhodné lze považovat zejména dotační tituly vyžadující minimální nebo nulové spolufinancování, nicméně ke konci roku 2023 disponuje obec dostatkem peněžních prostředků pro případné vyšší spolufinancování investičních projektů.

Obec v současnosti čerpá a splácí čtyři investiční úvěry, jejichž postupné čerpání se datuje již od roku 2010. Splátky úvěrů odčerpávaly v roce 2022 necelých 8 % provozního přebytku. Ukazatele Rozpočtová odpovědnost a Podíl cizích zdrojů na aktivech jsou bez problémů plněny, tj. stávající zadlužení nijak neohrožuje finanční stabilitu obce. Zadlužení zřízených příspěvkových organizací je minimální.

Z meziobecního porovnání, kdy jako referenční obce byly zvoleny obce geograficky i socioekonomicky blízké, vyplývá, že Velké Popovice jsou schopné dostát svým závazkům, hodnoty běžné i okamžité likvidity jsou bezproblémové, obec udržuje přiměřenou výši oběživa ke krytí svých závazků. Taktéž portfolio aktiv je relevantně diversifikované s přiměřeným podílem méně výnosných, avšak likvidních aktiv a výnosnějších aktiv v podobě vkladů na termínovaných účtech.

Celkově je tedy obec Velké Popovice hodnocena jako finančně zdravá a hospodařící v souladu s pravidly řádného hospodáře.

1.12. Výsledky dotazníkových šetření mezi obyvateli 2023 a 2024

Za účelem identifikace rozvojových priorit obyvatel Velkých Popovice proběhlo několik dotazníkových šetření v průběhu roku 2023 a začátkem roku 2024. Šetření probíhala postupně, s cílem co nejpřesněji postihnout jaký má obec rozvojový potenciál a slabé stránky, které zhoršují kvalitu života obyvatel, a na základě těchto zjištění formulovat rozvojové záměry na standardní střední období.

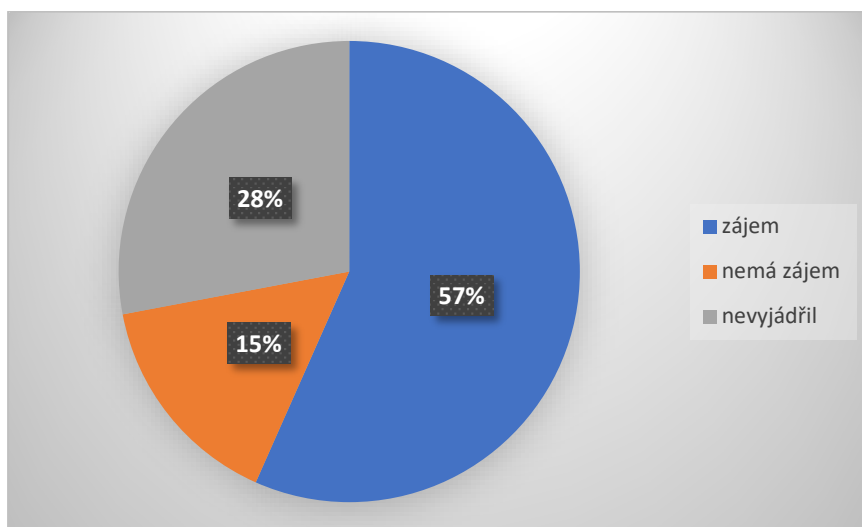
Jako první se konalo šetření zjišťující zájem obyvatel osad obce o připojení nemovitosti v jejich vlastnictví na kanalizační a vodovodní řad. Toto šetření probíhalo od června do října 2023 v každé osadě zvlášť. Z výsledků vyplynulo, že většina oslovených má o připojení zájem.

Tabulka 5: Výsledky šetření zájmu o připojení na kanalizaci a vodovod v osadách obce 2023

Osada	Počet nemovitostí	Zájem ano	Zájem ne	Bez reakce
Mokřany	22	15	4	3
Křivá Ves	15	6	5	4
Krámský	30	19	8	3
Klenové	9	5	4	0
Dubiny	62	33	1	28
Dub	5	3	0	2

Zdroj: OÚ (2024)

Graf 15: Celkový zájem o připojení na vodovod a kanalizaci 2023

Zdroj: OÚ (2024)

V průběhu června 2023 se konalo setkání vedení obce s občany Řepčic za účelem zjištění rozvojových priorit a požadavků obyvatel. Ze setkání vyplynul zájem občanů na posílení autobusových spojů a úpravu jízdního řádu, dále požadavek na instalaci solárních lamp, opravu hlavní silnice směrem k Všedobrovicím a zkvalitnění zimní údržby.

Další šetření probíhala v souvislosti s aktualizací Strategického plánu v roce 2024. Cílem šetření bylo zjistit rozvojové priority obyvatelstva, identifikovat slabé a silné stránky života v obci a nastavit odpovídajícím způsobem návrhovou část aktualizovaného dokumentu.

Šetření probíhalo v osadách formou řízeného rozhovoru. Výsledky byly zaznamenány do strukturovaných dotazníků. Akreditovaní tazatelé byli studenti Vysoké školy ekonomické v Praze (Národohospodářské fakulty) pod vedením Dr. Nikoly M. Taylor.

Otázky se vztahovaly k celkové vybavenosti obce a kvalitě života v ní a byly strukturovány do hlavních obvyklých rozvojových kapitol: dopravní infrastruktura, technická infrastruktura, bezpečnost, občanská infrastruktura a služby a životní prostředí. Prostor byl poskytnut obyvatelům vyjádřit se k jakýmkoliv problémům v rámci závěrečných otevřených otázek.

Vzorek respondentů byl sestaven za pomoci metody náhodného výběru s tím, že případné nedostatečné zastoupení některých osad, které jsou populačně výrazně minoritní oproti centrální části obce, bylo dodatečně doplněno v závěru šetření. Celkový počet respondentů činil 103 osoby, z nichž 9 nemělo v obci své trvalé bydliště. Vzorek představoval přibližně 3 % celkové populace obce, což představuje obvyklé rozpětí šetřeného vzorku v obcích do 5000 obyvatel.

Zastoupení jednotlivých osad přibližně odpovídalo skutečné územní populační struktuře, jak vyplývá z Tabulky 6.

Tabulka 6: Zastoupení místních částí v dotazníkovém šetření 2024

	Velké Popovice	Brtnice	Lojovice	Dubiny	Dub	Křivá Ves	Mokřany	Řepčice	Klenové	Krámský
Podíl populace v 2022	56,3 %	15,7 %	5,5 %	1,9 %	0 %	0,3 %	1,2 %	4,3 %	0,6 %	0,7 %
Počet dotazovaných	70 (z toho Todice 6 osob)	16	6	1	1	1	3	0	1	4
Podíl na vzorku respondentů	68 %	15,5 %	5,8 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	2,9 %	0 %	0,9 %	3,9 %

Zdroj: autorka (2024)

V některých osadách byly identifikovány mírné odchylky od přesné reprezentativnosti vzorku, výraznější odchylka je zaznamenána v případě Řepčic. Tyto odchylky je možné zdůvodnit slabším zájmem obyvatel o účast v šetření a skutečností, že v osadě se v roce 2023 konalo speciální setkání s občany uspořádané ke stejnému účelu.

Věkovou strukturu dotazovaných ukazuje Tabulka 7.

Tabulka 7: Věková struktura dotazovaných

Věková kategorie	15-18	18-26	27-40	41-65	65 +
Počet dotazovaných	7	11	23	39	23
Podíl na vzorku	6,8 %	10,7 %	22,3 %	37,9 %	22,3 %

Zdroj: autorka (2024)

Vzorek proporcionálně přibližně odpovídá skutečné věkové struktuře celkové populace s nejvyšším zastoupením kategorie 41 – 65 let. Většina dotazovaných žije v obci delší dobu, tedy déle než 20 let, případně odtud pochází (55 %). Necelých 18 % dotázaných zde žije po dobu kratší než 5 let.

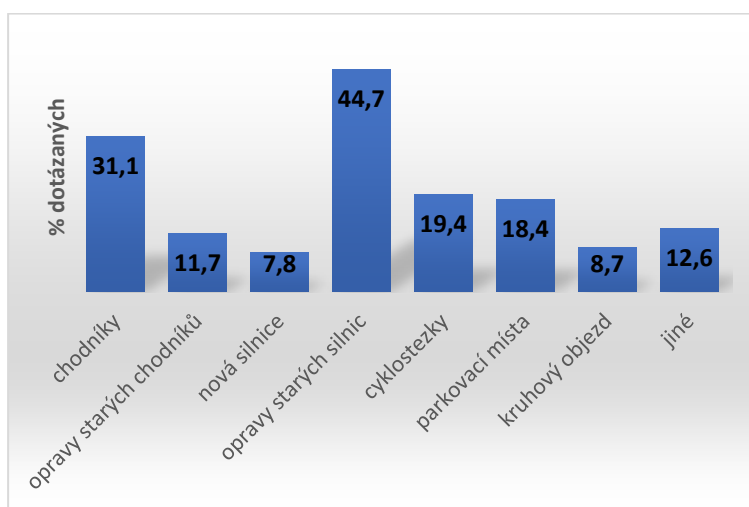
48 % dotázaných pracuje přímo v obci nebo v rámci říčanského mikroregionu, 27 % pracuje nebo studuje v Praze, ostatní v jiných městech, případně v zahraničí. Mezi dotazovanými bylo celkem 8 studentů a 6 osob ekonomicky neaktivních.

Pokud jde o rozvojové priority dotazovaných, jednoznačně byly identifikovány absolutně nejnaléhavější potřeby dotazovaných, a sice v oblasti dopravní dostupnosti a občanské vybavenosti obce. Konkrétně 45 % dotazovaných akcentovalo nutnost oprav stávajících silnic, které svou kvalitou nevyhovují současným standardům, prakticky ve všech místních částech Velkých Popovic. Současně 43 % dotázaných se vyjádřilo ve smyslu výrazné nedostatečnosti místní nabídky běžného sortimentu, tedy zejména potravin a drogistických potřeb. Tuto nabídku by bylo vhodné, podle názoru dotazovaných, posílit optimálně v rámci většího supermarketu či jiného komerčního komplexu umístěného v centrální části obce.

Výše uvedené dvě nezpochybnitelné priority jsou následovány dalšími, zejména v oblasti bezpečnosti v obci. Bezpečnost zahrnuje zejména nutnost opravit a případně dobudovat

chodníky, především v Brtnici, podél Ringhofferovy silnice, v ulicích Husova a Smetanova, ve starší části Todice, podél hřbitova, v okolí Sokolovny a z obce směrem ke kunické BonaVitě. Pro tuto prioritu se vyslovilo 42 % dotázaných. V rámci bezpečnosti v obci je potřeba ještě zmínit 16 % akcentaci retardérů, kamerových systémů, případně semaforů či jiných bezpečnostních opatření zejména v okolí školy a podél hlavního tahu (Ringhofferova). Zřízení místní policie by uvítalo 33 % dotázaných, nicméně takto vysoké procento této preference může být částečně ovlivněno neznalostí výše celkových nákladů, které by tento krok každoročně pro obec znamenal, ze strany respondentů.

Graf 16: Preference dotazovaných: dopravní infrastruktura

Zdroj: autorka (2024)

Pokud jde o případné nové silnice, zmíněny byly lokality v místních částech Krámský, Brtnice a Lojovice, „staré“ Todice a Staré Habří. Opravy starých silnic se dle mínění tazatelů týkají velkého množství místních komunikací napříč celou obcí. Vítány by byly i nové cyklostezky a cyklotrasy, například mezi Strančicemi a Velkými Popovicemi, napojení na okolní trasy, z Todice směrem do Kunic a k Sázavě, do Dolní Lomnice, atd.

Co se týče tzv. dopravy v klidu, tedy míst k parkování, poukázáno bylo na nedostatečnost míst zejména v okolí školy, pošty, ale i v centrální části obce a dle možností u stadionu.

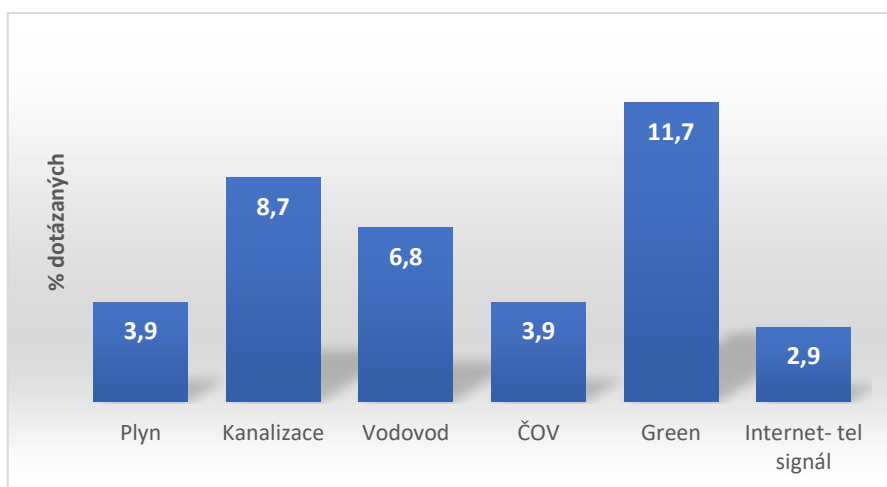
Kruhový objezd by část dotazovaných vítala v centrální části u benzinové pumpy a část na křižovatce Masarykova- Ringhofferova.

V rámci kategorie „Jiné“ byla velmi akcentována potřeba zlepšení dopravní obslužnosti, resp. zvýšení frekvence autobusových linek. V tomto smyslu se vyjádřilo 13 % dotázaných.

V oblasti technické infrastruktury nebyly požadavky v porovnání s dopravní infrastrukturou v rámci šetření tolik akcentovány, což může mít přímou souvislost s relativně nižším počtem respondentů žijících v odlehlějších místních částech, ale současně se skutečností, že v posledních letech již byly zahájeny či realizovány projekty směřující v připojení na vodovod

a kanalizaci. Obyvatelé nicméně považují připojení na distribuční síť za důležité a v blízké budoucnosti s ním počítají. Výraznější apely zazněly v souvislosti s požadavky na rychlejší přechod na zelené energie a obnovitelné zdroje. V tomto smyslu se vyjádřilo 12 % dotázaných. Požadavky směřují zejména k postupné instalaci solárních panelů na veřejné budovy, tedy MŠ, ZŠ, apod., dále zateplení, recyklace či efektivnější sběr odpadu a instalace dobíjecí stanice na elektromobily. Pokud jde o instalaci solárních panelů, je potřeba brát v úvahu efektivnost takového opatření vzhledem k omezeným možnostem využití solární energie v letních měsících v rámci MŠ a ZŠ a dosavadní nemožnosti přenosu získané energie do jiných objektů zajišťujících veřejné služby, např. do veřejného osvětlení.

Graf 17: Preference dotazovaných: technická infrastruktura

Zdroj: autorka (2024)

Požadavek na připojení na plyn zazněl v šetření jen ojediněle, a to v osadách Krámský, Mokřany a Brtnice.

Připojení na kanalizaci by uvítali zejména obyvatelé Mokřan a Křivé Vsi, požadavky ojediněle zaznívají i z ostatních osad včetně centrálních Velkých Popovic, odkud také přichází požadavek na postupnou opravu kanalizačních sítí. Na nízký tlak vody je poukazováno zejména v Mokřanech, ojediněle i z centrální části Velkých Popovic a ostatních osad.

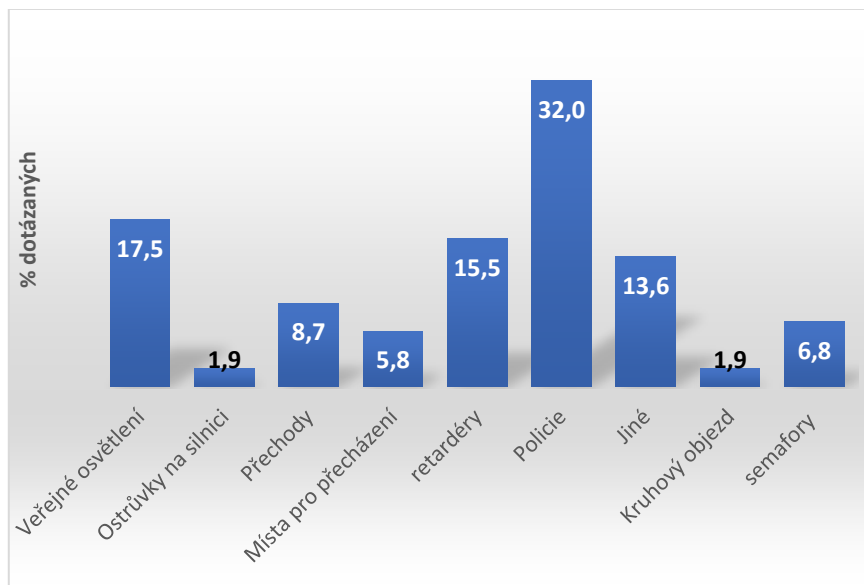
Z šetření nevyplýval žádný požadavek na zřízení nové obecní čističky odpadních vod, ojediněle byla zmíněna vhodnost podpory zřízení domácích čističek a renovace stávající čističky z důvodu častého zápachu.

Zelená energie, resp. vyšší míra používání obnovitelných zdrojů energie je jedna z jasných priorit obyvatel Velkých Popovic, viz výše.

Poslední položkou v této rozvojové kapitole bylo připojení na internet a mobilní signál. Zde zazněly jen velmi dílčí požadavky, pokud jde o případné posílení mobilního signálu či instalace optického kabelu.

V oblasti bezpečnosti již byly zmíněny požadavky obyvatel, pokud jde o instalaci retardérů, semaforů a kamerových systémů, případně zřízení obecní policie, nicméně je třeba ještě zdůraznit apel na posílení veřejného osvětlení, především v lokalitách v okolí parku, dále v Brtnici, Mokřanech, podél hlavních komunikací, v Todících. Byl též vysloven požadavek na pravidelnou kontrolu funkčnosti pouličních lamp.

Graf 18: Preference dotazovaných: bezpečnost

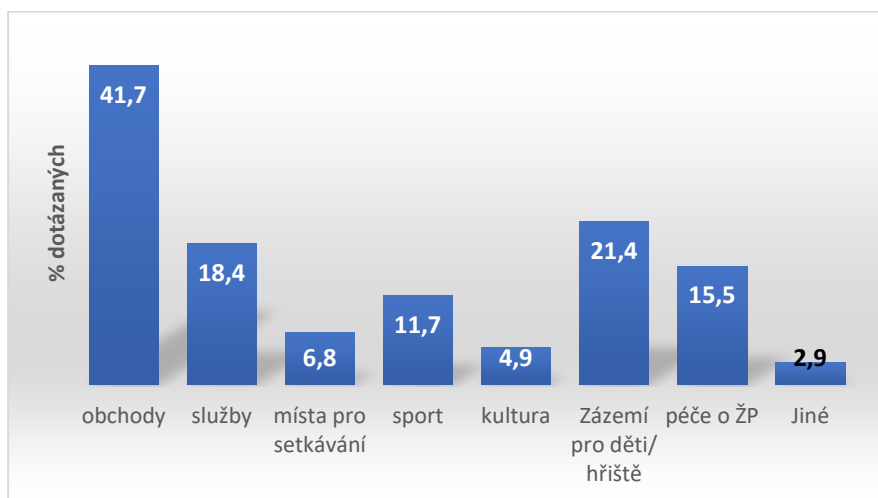
Zdroj: autorka (2024)

Zpomalovací prvky na silnicích (retardéry nebo ostrůvky) by uvítalo dohromady 17,4 % dotazovaných občanů, a to především na hlavních komunikacích a v okolí školských zařízení. Místa pro přecházení případně přechody pro chodce si přeje doplnit na různých místech, většinou při hlavních komunikacích, 14,5 % respondentů. V kategorii „Jiné“ se relativně často vyskytly požadavky na kamerové systémy, intenzivnější kontrolu rychlosti, dále výzva k renovaci hasičárny, zřízení policejního dohledu u školy a pozice pracovníka prevence kriminality. Mezi obyvateli Todíc pak zazněl jeden požadavek na instalaci zrcadla u otočky autobusu.

V rámci kapitoly Občanská infrastruktura a služby akcentovalo 42 % dotázaných nedostatek běžných služeb a slabou nabídku běžného sortimentu pro domácnosti s tím, že jako nejvhodnější by lidé uvítali přítomnost většího supermarketu nebo menšího komerčního komplexu, kde by bylo možné bez vyjíždění za hranice obce pořídit vše potřebné pro každodenní chod domácnosti.

18 % oslovených postrádá ordinaci zubního lékaře, případně jiné specializované péče.

Graf 19: Preference dotazovaných: občanská infrastruktura a služby

Zdroj: autorka (2024)

21 % dotázaných občanů by uvítalo lepší vybavení obce dětskými hřišti (například v Lojovicích, kde hřiště zcela schází), možnost využívat sportoviště u školy pro veřejnost a větší nabídku zázemí pro nejmenší děti. Tento požadavek se týká i možnosti vzniku jeslí, dětských skupin a navýšení kapacity mateřské školy. Další požadavky zazněly v oblasti péče a aktivit pro dospívající mládež, pro kterou jsou možnosti v obci velmi omezené.

Oblast sportu se ukazuje rovněž jako významná priorita 12 % místních obyvatel. Vítáno by bylo například zřízení volejbalového hřiště, rozšíření sportoviště na Radosti (2 hlasy), apod.

Péče o životní prostředí je priorita pro naprostou většinu obyvatel, 16 % dotázaných mělo konkrétní připomínky a požadavky, zejména co se týče sběru, třídění a svozu odpadů, navýšení počtu sběrných míst a počtu odpadkových košů. Další připomínky se týkají květinové výzdoby obce a péče o veřejnou zeleň, podněty ke zlepšení zazněly od 10 % dotázaných. Jednotlivé požadavky zahrnovaly též vyčištění vodních ploch, častější kontroly vzrostlých stromů, výsadby nových stromů, lepší kontrolu vypouštění odpadů či lokálních topenišť. V souvislosti s péčí o životní prostředí a krajinu je třeba zmínit ještě negativní postoj části veřejnosti k plánované výstavě železničního koridoru. Explicitně se v tomto smyslu v rámci šetření vyjádřilo 10 % obyvatel.

Spíše jednotlivé a ojedinělé hlasy zaznívaly ve prospěch úpravy veřejného prostranství v centru obce tak, aby lépe sloužilo pro setkávání obyvatel. Zmíněno bylo dále např. občasně nebo pravidelné pořádání diskoték, výtvarných výstav či zřízení kina, k čemuž by mohla sloužit například místní Sokolovna, jejíž celková rekonstrukce a využívání by bylo rovněž vítáno.

Závěrečné otevřené otázky v rámci šetření dávaly prostor dotazovaným vyjádřit se k čemukoliv, co se jim na životě v obci líbí nebo naopak k čemu mají výhrady či podněty. V negativních reakcích jednoznačně dominují výhrady k nastavení celkové komunikace vedení

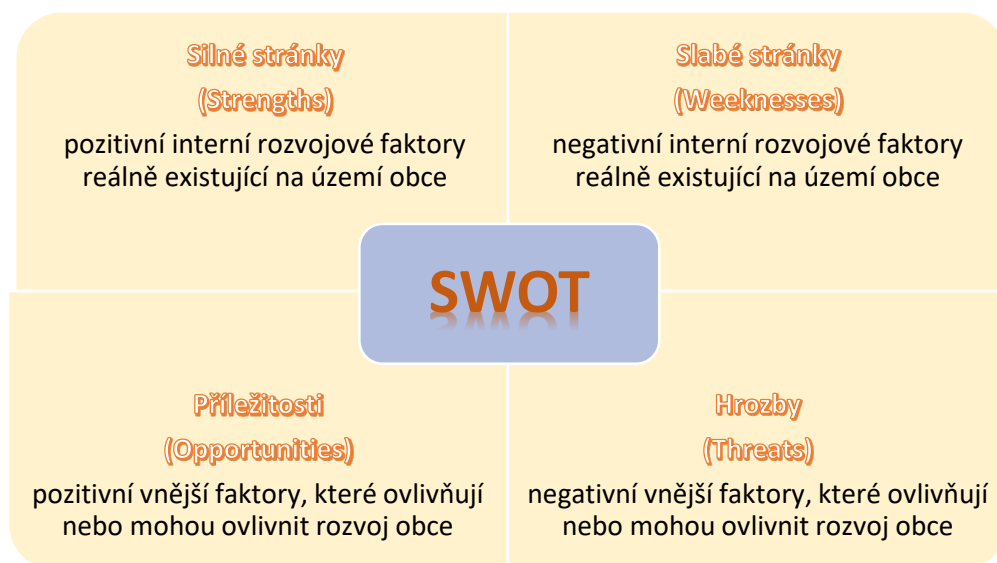
obce s občany (explicitně zmíněno 15 % dotázaných). Zlepšit by se měla také efektivita, transparentnost a digitalizace samosprávy, ale i činnost stavebního úřadu, která spadá do přenesené působnosti. Výhrady zaznívají i k celkové atmosféře při jednání zastupitelstva, která bývá dle mínění části dotazovaných zbytečně vyhrocená.

Naopak jako pozitivní aspekt života ve Velkých Popovicích je vnímán rozvinutý a bohatý komunitní život a kulturní akce, které obec pořádá (explicitně se vyjádřilo 27 % dotázaných) a úspěšná realizace investičních projektů na vybudování infrastruktury (explicitně se vyjádřilo 20 % dotázaných).

98 % všech dotazovaných se cítí v obci celkově zcela bezpečně a žije zde ráda.

1.13. SWOT analýza

SWOT analýza je metodou obvykle používanou pro přehlednější identifikaci a sumarizaci vnitřního potenciálu (Strengths – silné stránky a Weaknesses – slabé stránky) a vnějších faktorů (Opportunities – příležitosti a Threats – hrozby) ovlivňujících zkoumaný subjekt, v našem případě život v obci Velké Popovice. Podkladem pro její zpracování jsou poznatky vyplývající ze socioekonomické analýzy (kapitoly 1.2 – 1.11.) a z terénních šetření (kap. 1.12.).

Silné stránky (Strengths)

Poloha, přírodní podmínky	Obyvatelstvo	Ekonomická struktura a trh práce	Dopravní infrastruktura	Technická infrastruktura a bezpečnost	Samospráva, služby a hospodaření
Blízkost hlavního města Prahy Atraktivní přírodní potenciál Zdravé životní prostředí Přiměřená dynamika nárůstu nové zástavby s ohledem na krajinu a ŽP Úrodnost půdy a dobré klimatické podmínky Dostatečné zásoby podzemní vody Vypracovaný protipovodňový a adaptační plán	Zvyšující se celková populace, vyšší koeficient růstu Vyšší podíl obyvatel v produktivním věku Vyšší podíl populace s VŠ vzděláním Klesající průměrný věk Aktivní obyvatelstvo se zájmem o rozvoj obce	Relativně vysoká a koupěschopná místní poptávka Průmyslová tradice a investiční atraktivnost Pohádková tradice Ladova kraje Předpoklady pro cestovní ruch Dostupnost pracovních příležitostí pro obyvatele Kompatibilita nabídky a poptávky na místním trhu práce Vhodnost podmínek pro domácí i korporátní zemědělské aktivity Nízká nezaměstnanost Existence známého pivovaru Přítomnost památek a zajímavostí pro rozvoj cestovního ruchu Provoz ordinací praktických lékařů a veterináře	Blízkost a přímé napojení na dálnici D1 Blízkost dálnice D3 a Pražského okruhu Existence cyklotras Nový chodník do Todic Parkovací kapacity v centru Existence pasportu komunikací	Existence připravených investičních záměrů/projektů na zasítování osad Zavedený systém individuální separace odpadu Realizace projektů na postupný přechod na OZE Celková bezpečnost v obci	Kompaktní školský systém a jeho střediskovost v rámci mikroregionu Přítomnost stavebního, matričního úřadu a CzechPoint Rozvinutý spolkový a komunitní život Zdravé hospodaření obce Pravidelné místní periodikum a existence online platform Rozvinuté sportovní zázemí

Slabé stránky (Weaknesses)

Poloha, přírodní podmínky	Obyvatelstvo	Ekonomická struktura a trh práce	Dopravní infrastruktura	Technická infrastruktura a bezpečnost	Samospráva, veřejné služby a hospodaření
Značná fragmentace území, větší vzdálenost mezi MČ	Značná populační disproporce mezi centrálním částí obce a odlehlými MČ	Nedostatečné ubytovací kapacity pro zahraniční pracovní sílu	Nevyhovující stav místních komunikací a chodníků	Disparity v distribuci energií	Nevyužitý potenciál Sokolovny
Místy slabší urbanistická kompatibilita nově zástavby s původní	Vysoký podíl trvale nepřihlášených obyvatel	Nedostatečná nabídka běžného sortimentu	Nevhodnost cyklotras pro každodenní osobní dopravu	Pomalý přechod na OZE	Nedořešený systém komunikace vedení obce s občany
Absence centrálního místa pro setkávání v rámci veřejného prostranství		Orientace místní poptávky na externí trhy	Absence přímého napojení na železnici	Nedořešený odvod dešťové vody v MČ	Absence zubní, případně jiné specializované lékařské ambulance
Existence velkého množství rizikových lokalit z hlediska záplav			Neexistence autobusového propojení s Mirošovicemi	Nedobudovaná distribuční síť	Nedostatečné zázemí pro děti a mládež
			Nedostatečná dopravní obslužnost		Slabá míra digitalizace agendy
			Terénní bariéry pro zbudování kruhového objezdu		

Příležitosti (Opportunities)

Poloha, přírodní podmínky	Obyvatelstvo	Ekonomická struktura a trh práce	Dopravní infrastruktury	Technická infrastruktury a bezpečnost	Samospráva, veřejné služby a hospodaření
	Příchod nových obyvatel	Příchod nových podnikatelů a vznik pracovních příležitostí Příchod nových a přítomnost stávajících větších zaměstnavatelů v okolí obce Rostoucí zájem turistů z tuzemska i zahraničí	Možná částečná redukce dopravní zátěže v důsledku železničního koridoru Možné zpřístupnění železniční dopravy v důsledku výstavby koridoru	Dotační příležitosti na podporu infrastruktury Větší míra spolupráce s Policií ČR v Kamenici Posílení spolupráce s policií v Říčanech v oblasti dopravní bezpečnosti Možné legislativní úpravy v oblasti výroby a distribuce energií z obnovitelných zdrojů	Rostoucí výnosy z daně z nemovitostí Dotační příležitosti z národních a evropských zdrojů Možnost nových projektů v rámci Společenství obcí Existence MAS Říčansko Existence mikroregionu Ladův kraj

Hrozby (Threats)

Poloha, přírodní podmínky	Obyvatelstvo	Ekonomická struktura a trh práce	Dopravní infrastruktura	Technická infrastruktura a bezpečnost	Samospráva, veřejné služby a hospodaření
Devastace přírodního potenciálu v důsledku výstavby železničního koridoru Rostoucí zátěž pro ŽP v důsledku dopravy a hluku Negativní dopady klimatických změn na přírodní potenciál obce Tlaky na nekoncepční zástavbu obce Živelné pohromy a invaze škůdců	Odliv obyvatel v důsledku nedostatečnosti místních služeb	Změna legislativy v neprospěch podpory a rozvoje podnikání Další makroekonomické šoky a krize	Rostoucí průjezdnost centrem obce Rostoucí zátěž infrastruktury Rušení dotačních titulů v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury	Zastarávání infrastruktury Rušení dotačních titulů v oblasti rozvoje technické infrastruktury Rostoucí kriminalita Vyšší nehodovost	Nefunkčnost mikroregionálních celků nebo Společenství obcí Změna legislativy v oblasti RUD v neprospěch obcí Projektová nepřipravenost, ztráta realizačních kapacit

2. Návrhová část

Střednědobá vize rozvoje obce Velké Popovice

Na skok od hlavního města, na dotek od přírody.

Velké Popovice měly, mají a mít budou velkou výhodu ve své poloze. Rozkládají se v přijatelné dojezdové vzdálenosti od hlavního města a zároveň je obklopuje krásná příroda. Budou proto i v budoucnu oblíbeným místem nejen mladých rodin, které si vyberou ke svému trvalému bydlení i rekreaci (SPRO 2020-2026).

Strategické cíle a prioritní osy

SC1: Technická a občanská infrastruktura	SC 2: Dopravní infrastruktura a obslužnost	SC 3: Komunita a kultura	SC 4: Krajina a cestovní ruch
PO 1.1 Vodovody a kanalizace	PO 2.1 Silniční infrastruktura	PO 3.1 Podpora komunitního života (IA)	PO 4.1 Veřejná zeleň a vodní plochy
PO 1.2 Green and Smart Popovice	PO 2.2 Infrastruktura pro pěší a cyklisty, obslužnost	PO 3.2 Kulturní akce (NA)	PO 4.2 Protipovodňová a adaptační opatření
PO 1.3 Občanská infrastruktura a správa	PO 2.3 Bezpečné Popovice		PO 4.3 Podpora cestovního ruchu

SC1: Technická a občanská infrastruktura

	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
PO 1.1. Vodovody a kanalizace	Dokončení zasíťování osad	IA	I 1.1.1
	Dešťová kanalizace Krámský	IA	Stav kompletního zasíťování místních částí vodovody a kanalizací dle projektové dokumentace
	Pasportizace dešťové kanalizace	NA	
	Doplnění dešťové kanalizace	IA	

	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
PO 1.2. Green and Smart Popovice	Zahájení příprav komplexního řešení přechodu na zelené energie v rámci budov občanské vybavenosti	NA	N 1.2.1 Existující komplexní harmonogram kroků v rámci přechodu na zelené energie u budov občanské vybavenosti obce
	Zahájení jednání o umístění dobíjecí stanice pro elektromobily	NA	
	Zřízení re-use centra a jednání s dodavateli o rozšíření možností sběru separovaného odpadu	IA+NA	
	Pokládka optických kabelů v rámci rekonstrukcí dopravních komunikací	IA	
	Příprava na aktivní participaci v projektu „Sdílená	NA/IA	

	komunitní energetika“		
--	-----------------------	--	--

PO 1.3. Občanská infrastruktura a správa	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
	Dovybavení hřiště na Radosti herními prvky	IA	N 1.3.1 Existující projektová dokumentace k rozšíření ZŠ
	Oprava zdi podél hřbitova	IA	
	Příprava projektové dokumentace na rozšíření ZŠ do prostor bývalého OÚ	NA	
	Úprava vlastnických práv mezi církví a obcí	NA	N 1.3.2 Kompletní projektová dokumentace k rekonstrukci obecního bytu
	Příprava projektové dokumentace na pořízení nové budovy OÚ	NA	I 1.3.1 Realizovaný projekt odstranění vlhkosti v budově ve vlastnictví obce
	Zahájení příprav na zřízení komerčního centra v obci	NA	
	Zřízení dětských skupin	NA+IA	
	Příprava projektu na rekonstrukci+ nástavbu bytů v budově působení České pošty	NA	I 1.3.2 Realizovaný projekt demolice určené budovy ve vlastnictví obce
	Opravy a likvidace plísně v budově působení České pošty	IA	
	Projekt na rekonstrukci bytu v Domě lékařů	NA	

	Projekt na půdní vestavbu, likvidace vlhkosti a výměnu bočních dveří v Domě lékařů	NA	
	Demolice tzv. Okálu	IA	
	Demolice obecního domu Lojovice	IA	

SC 2: Dopravní infrastruktura a obslužnost

PO 2.1. Silniční infrastruktura	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
	Oprava silnic v intravilánu MČ Velké Popovice	IA	I 2.1.1 2 realizované projekty rekonstrukce místních komunikací
	Oprava silnic v intravilánu Brtnice	IA	
	Oprava silnice Staré Habří	IA	
	Oprava silnice Mokřany	IA	
	Oprava silnice Brtnice- Řepčice	IA	
	Rekonstrukce silnice Krámský	IA	I 2.1.2 10 zřízených nových parkovacích míst na území obce
	Zřízení parkovacích míst u MŠ	IA	
	Zřízení parkovacích míst u hřbitova	IA	
	Zahájení jednání s partnery o možnostech společného řešení dopravní situace v obci (Pivovar, obec Petříkov, SČ kraj, ad)	NA	

	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
PO 2.2. Infrastruktura pro pěší a cyklisty, obslužnost	Rekonstrukce chodníku v Brtnici	IA	I 2.2.1 2 realizované projekty rekonstrukce chodníku
	Doplnění chodníku Husova ul.	IA	
	Výstavba chodníku MŠ - park Daleška	IA	
	Zřízení místa pro přecházení Brtnice	IA	
	Příprava projektu komunitního autobusu	NA	
	Propojení místních cest na regionální cyklostezky v rámci cyklogenerelu Středočeského kraje	IA	I 2.2.2 realizovaný projekt propojení obce Velké Popovice na regionální cyklostezky pomocí zpevněných mlatových nebo asfaltovaných cest

	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
PO 2.3. Bezpečné Popovice	Zřízení kamerového systému	IA	I 2.3.1 Realizovaný projekt instalace veřejného osvětlení
	Pořízení technického vybavení pro zajištění bezpečnosti silničního provozu	IA	
	Instalace veřejného osvětlení v parku Daleška	IA	
	Modernizace veřejného osvětlení	IA	

	v MČ Krámský a Křivá Ves		
	Instalace fotopastí v osadách a v místech černých skládek	IA	
	Nákup technického vybavení pro hasiče	IA	

SC 3: Komunita a kultura

PO 3.1. Podpora komunitního života	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
	Rekonstrukce komunitního domu v Lojovicích	IA	I 3.1.1
	Vytvoření plánu pravidelného diskusního setkávání s občany v MČ	NA	Realizovaný projekt rekonstrukce komunitního domu

PO 3.2. Kulturní akce	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
	Podpora a realizace tradičních a pravidelných obecních akcí	NA	N 3.2.1 Existující uveřejněný harmonogram kulturních akcí na každý kalendářní rok
	Spolupráce na kulturních akcích se sousedními obcemi	NA	
	Podpora a spolupráce na realizaci kulturních akcí s pivovarem a jinými soukromými subjekty	NA	

SC 4: Krajina a cestovní ruch

	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
PO 4.1. Veřejná zeleň a vodní plochy	Oprava hráze klášterního rybníka	IA	I 4.1.1 Realizovaný projekt opravy hráze
	Oprava hráze rybníka Hůrka	IA	
	Rekultivace vodních ploch Řepčice	IA	
	Vytvoření plánu revitalizace veřejné zeleně	NA	N 4.1.2 Existence harmonogramu péče o veřejnou zeleň
	Vytvoření a zahájení plánu průběžné kontroly vzrostlých stromů	NA	

	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
PO 4.2 Protipovodňová a adaptační opatření	Pořízení komplexní Vodohospodářské studie pro katastr. území Velké Popovice a Lojovice	NA	N 4.2.1 Existující Vodohospodářská studie
	Realizace komplexních pozemkových úprav s ohledem na zvýšení retenční kapacity a ekologické stability krajiny	IA	
	Realizace opatření podle	IA	I 4.2.2 2 realizovaná opatření dle

	Vodohospodářské studie		Vodohospodářské studie
--	------------------------	--	------------------------

PO 4.3 Podpora cestovního ruchu	Opatření/projekt	Investiční (IA) / neinvestiční aktivita (NA)	Indikátor
	Propojení stezek pro cyklisty a pěší (Strančice, Říčany, Praha, Pyšely, Kamenice)	IA	N 4.3.1 Existence mapy turisticky atraktivních destinací Velkých Popovic
	Vytvoření mapy turisticky atraktivních destinací v rámci Velkých Popovic	NA	N 4.3.2 Plán a strategie rozvojových ploch, jejich integrace a využití v obci
	Rozvoj sportovně rekreačních zón OSx dle platného ÚP	IA	I 4.3.3 Bezpečné propojení plochy P42 s centrem obce

Seznam indikátorů

Strategický cíl	Prioritní osa	Kód a název indikátoru			
		Rok plnění		Splněno 	
		Investiční aktivita		Neinvestiční aktivita	
SC 1 Technická a občanská infrastruktura	PO 1.1 Vodovody a kanalizace	I 1.1. Stav kompletního zasíťování vodovody a kanalizací		n/a	
		2031	 		
	PO 1.2 Green and Smart Popovice	n/a		N 1.2 Existující komplexní harmonogram kroků v rámci přechodu na zelené energie u budov občanské vybavenosti obce	
				2029	
	PO 1.3 Občanská infrastruktura a správa	I 1.3.1 Realizovaný projekt odstranění vlhkosti v budově ve vlastnictví obce		N 1.3.1 Existující projektová dokumentace k rozšíření ZŠ	
		2029	 	2028	
		I 1.3.2 Realizovaný projekt demolice určené budovy ve vlastnictví obce		N 1.3.2 Kompletní projektová dokumentace k rekonstrukci obecního bytu	
		2029	 	2027	
SC 2	PO 2.1	I 2.1.1		n/a	

Dopravní infrastruktura a obslužnost	Silniční infrastruktura	2 realizované projekty rekonstrukce místních komunikací		
		2032	✓✗	
		I 2.1.2 10 zřízených nových parkovacích míst na území obce		
		2031	✓✗	
	PO 2.2 Infrastruktura pro pěší a cyklisty, obslužnost	I 2.2.1 2 realizované projekty rekonstrukce chodníku		n/a
		2030	✓✗	
	PO 2.3 Bezpečné Popovice	I 2.3.1 Realizovaný projekt instalace veřejného osvětlení		n/a
		2025	✓✗	
SC 3 Komunita a kultura	PO 3.1 Podpora komunitního života	I 3.1.1 Realizovaný projekt rekonstrukce komunitního domu		n/a
		2029	✓✗	
	PO 3.2 Kulturní akce	n/a		N 3.2.1 Existující harmonogram kulturních akcí na každý kalendářní rok
		2025	✓✗	
SC 4	PO 4.1	I 4.1.1		N 4.1.2

Krajina a cestovní ruch	Veřejná zeleň a vodní plochy	Realizovaný projekt opravy hráze		Existence harmonogramu péče o veřejnou zeleň	
		2027	✓ ✗	2025	✓ ✗
	PO 4.2 Protipovodňová a adaptační opatření	I 4.2.2 2 realizovaná opatření dle Vodohospodářské studie N 4.2.1		Existující Vodohospodářská studie	
		2028	✓ ✗	2026	✓ ✗
	PO 4.3 Podpora cestovního ruchu	I 4.3.3 Bezpečné propojení plochy P42 s centrem obce		N 4.3.1 Existence mapy turisticky atraktivních destinací Velkých Popovic	
		2030	✓ ✗	2025	✓ ✗
				N 4.3.2 Plán a strategie rozvojových ploch, jejich integrace a využití v obci	
				2025	✓ ✗